

Jahresbericht

des

k. k. Kaiser-Franz-Joseph-Gymnasiums in Krainburg

für das Schuljahr 1906/1907.

Inhalt:

- 1.) Ravnatelj Josip Hubad †.
- 2.) P. Tom. Burke (1830—1883). Značajna slika iz zgodovine cerkvene zgovornosti. Sestavil *dr. Fr. Pernè*.
- 3.) Schulnachrichten. Vom *prov. Leiter*.

Krainburg 1907.

Buchdruckerei von Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg in Laibach.

Verlag des k. k. Kaiser-Franz-Joseph-Gymnasiums.

Jahresbericht

des

k. k. Kaiser-Franz-Joseph-Gymnasiums

in Krainburg

für das Schuljahr 1906/1907.

Inhalt:

- 1.) Ravnatelj Josip Hubad †.
- 2.) P. Tom. Burke (1830—1883). Značajna slika iz zgodovine cerkvene zgornosti.
Sestavil dr. Fr. Pernè.
- 3.) Schulnachrichten. Vom prov. Leiter.

Krainburg 1907.

Buchdruckerei Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg in Laibach.

Verlag des k. k. Kaiser-Franz-Joseph-Gymnasiums.

Ravnatelj Josip Hubad †.

«Umrli je — mož!»

Gregorčič II, 142.

Pred šestnajstimi leti, ko je služil kot profesor v Ljubljani, sem se seznanil z njim. Pozneje sva se še bolj zblížala: dana mi je bila sreča, da sem več let deloval ob njegovi strani in živel z njim v zaupnih razmerah. Dovolj priložnosti sem imel, opazovati njegov značaj, a nikdar nisem slutil, da mi dojde tako kmalu prijateljska dolžnost, pisati mu nekrolog.

Bodi torej vrlemu možu v spomin!

Josip Hubad je zagledal luč sveta dne 6. marcija 1850 kot najmlajši izmed šestero otrok, štirih sinov in dveh hčerá, pri «Kosmaču», št. 11 v Vesci, v župniji in občini Vodic. Očetu, zem-

zmožnosti, so odločili za šolo. Po končani ljudski šoli pri frančiškanih v Kamniku so ga poslali v Ljubljano na gimnazijo, ki jo je dovršil z maturo leta 1871.

Jeseni je odrinil na Dunaj in se vpisal med slušatelje naravoslovja na vseučilišču. Obenem je služil kot enoletni prostovoljec pri 17. infanterijskem polku od 1. oktobra 1871 do 30. septembra 1872.

Ker se ni mogel ponašati z ugodnimi gmotnimi razmerami, si je pomagal najprej z instrukcijami, pozneje — od oktobra 1874 do 30. julija 1875 — s službovanjem na meščanskih šolah na Dunaju (Karlasse Nr. 6 in Favoritenstraße Nr. 19).

Kmalu nato se je poslovil od cesarske prestolnice in sprejel mesto zasebnega vzgojitelja pri baronu Morpurgu v Trstu, kjer je deloval tudi kot suplent na c. kr. državni gimnaziji od 1. januarja do 30. avgusta 1876. Pri Morpurgu je ostal štiri leta — 1875 do 1879 — in bival nekoliko v Trstu, nekoliko v Parizu. Takrat se mu je prav dobro godilo. Prepotoval je mnogo

ljiškemu posestniku, je bilo ime Matej, materi Marija, rojeni Podgoršek. Oba sta že v večnosti; oče je preminul, ko je bival sin pri študijah na Dunaju, mati pozneje, ko je bil že profesor.

Vsi trije bratje so še pri življenju, izmed sestrá je ena že davno mrtva.

Živahnega dečka, ki je razodeval lepe

svetá: razen lepe Francoske si je ogledal London, Madrid in Rim. V Italiji je bil že prej enkrat. Spremljal je z nekaterimi sošolci profesorja Suesa na vednostnem potovanju in je med drugimi znamenitostmi spoznal tudi Neapolj in videl vrh Vezuva s krasno okolico. V Parizu mu je bilo zelo všeč, Parižani sami mu pa niso ugajali, češ, da so preveč razkošni in izpremenljivi. Prosti čas je porabil za samoizobrazbo. Zlasti je rad zahajal k glasbenim predstavam; v prijateljski družbi se je kar nekako pomladil, kadar je pripovedoval o pariški operi. Baron Morpurgo ga je čislal in ga želel pridržati v svoji hiši kot tajnika s sijajno plačo, toda odklonil je pónudbo, ker se je pri vseh ugodnostih čutil vendar le preveč vezanega.

Vrne se torej k svojim študijam. Pred c. kr. vednostno gimnazijsko izpraševalno komisijo na Dunaju je prestal dne 24. februarja 1880 izpit iz naravoslovja za vso gimnazijo, iz matematike in fizike pa za spodnjo gimnazijo z nemškim učnim jezikom; dodatno s slovenskim učnim jezikom pa dne 3. julija 1880. Jeseni l. 1880. je nastopil kot poizkusni kandidat na dunajski akademični gimnaziji, 15. septembra 1881 pa kot suplent na javni višji realki in na javni nižji gimnaziji v VIII. okraju na Dunaju, kjer je ostal do 15. julija 1884.

Tisti večer, 8. decembra 1881, ko je pogorelo na Dunaju gledališče »Ringtheater«, je imel tudi on že kupljeno vstopnico, a z nekaterimi prijatelji se je v svojo srečo mudil toliko časa v gostilni, da so izvedeli o strahotni nezgodi. V tem času je bil dve leti — 1882 in 1883 — tudi vzgojitelj pri grofu Ludoviku Wodzickem. Ob počitnicah je bival nekoliko na grofovih posestvih v Galiciji, kjer so vladale, kakor je včasih pripovedoval, lepe patriarhalne razmere, nekoliko pa potoval po inozemstvu; videl je skoraj vsa večja mesta po Nemškem, Varšavo in Peterburg.

Leta 1884. se mu je odprla pot v domovino, dne 7. julija je bil namreč imenovan za pravega gimnazijskega učitelja na c. kr. nižji gimnaziji v Kranju. Tukaj je ostal tri leta in si izbral nevesto iz znane spoštovane Pavšlarjeve rodbine.

V tistem za Kranj usodnem letu, ko se je nižja gimnazija vdruživši sukcesivno odpravila — l. 1887. — je bil kot profesor prideljen v službovanje na c. kr. državno gimnazijo v Ljubljani, l. 1890. pa na ondotno novoustanovljeno II. državno nižjo gimnazijo, kjer je poučeval do meseca julija 1894. Istega leta, dne 1. septembra, so ga poslali na zadnjo postojanko — zopet v Kranj, in sicer kot profesorja in začasnega voditelja na obnovljeno c. kr. državno gimnazijo, kjer je bil leto pozneje imenovan za ravnatelja.

Dvanajst let je modro in krepko vodil krmilo tukajšnje gimnazije, dokler mu ga ni izvila iz rok neizprosna smrt. Ne bojim se ugovora, ako trdim, da je zastavil in porabil svoje najboljše moči v prid kranjski gimnaziji.

Kot mož resnega in mnogostranskega dela je razodeval izredno spretnost. Jasen praktičen razum, s katerim se mu je družila krepka volja in mehko srce, ga je vodil do lepih uspehov.

C. kr. deželni šolski svet mu je ukazal dne 29. avgusta 1894 sestaviti podrobno poročilo o notranji opravi nove gimnazije z dodanimi cenami in mero za c. kr. naučno ministrstvo. Naloga ni bila lahka, toda pogumno jo je sprejel in častno rešil brez pomoči kakega inženirja. Najprej je ob svojih stroških obiskal in si ogledal več gimnazij, sezidanih v novejšem času: v Mariboru, Gradcu, na Dunaju, v Lincu, Beljaku in Celovcu, da bi mogel nasvetovati take reči, ki so jih ravnatelji najbolj priporočali iz svoje izkušnje. Potem je — večkrat v poznih nočnih urah — premišljeval, sestavljal in utemeljeval svoje obsežno poročilo. Podobno se je potrudil, da so prišli pri izdelovanju osnove za gimnazijski črtež njegovi po izkušnji posneti predlogi v poštev pred oddelkom za visoke stavbe na Dunaju. Tako je nastala ponosita zgradba, ki ni le v kras mestu, temveč po svoji vsestransko premišljeni in praktični uredbi tudi izborna ustreza svojemu namenu.

Nekdo je sprožil misel, naj bi se prizidala za dijake tudi posebna kapela. Rajnik se je precej vnel tudi za tisto podjetje, udeleževal se pri nabiranju radovoljnih prispevkov in izposloyal pri c. kr. deželnem šolskem svetu dovoljenje za zidanje po dogovoru z mestnim zastopstvom in cerkveno oblastjo. Gimnazija je dobila še impozantnejše lice, dijaki pa svojo prostorno in lepo hišo božjo.

Posebno pozornost in skrb je kazal pri sestavi učiteljskega zbora. Z mnogostranskim dopisovanjem in potovanjem je iskal spretnih in zanesljivih suplentov, skratka: noben trud mu ni bil prevelik, da bi privabil na gimnazijo dobrih učiteljev in da bi jih obdržal v svoji sredi.

Njegovo vedenje do profesorjev je bilo tako prijazno, zaupno in odkritosrčno, kakor bi nam bil samo tovariš, ne pa predstojnik.

Do dijakov je pa imel naravnost očetovsko srce. Kot plemenit vzgojitelj je z ognjevitno besedo priganjal k marljivosti in lepemu vedenju ter svaril pred lahkomiselnimi koraki. Posebno živahen je bil ob kaki patriotični slavnosti: kar je sam čutil, ljubezen do vladarja in domovine, to je netil tudi v mladostnih srcih. Revnejšim je rad priskočil na pomoč, kadar in kolikor je mogel. Če je opazil, da je kdo marljiv in lepega vedenja, a za kak predmet manj nadarjen, ga je osrčeval in rad zastavil svojo prijazno besedo, da mu je uglasil pot do boljšega reda.

Njegovim številnim učencem gotovo nikdar ne izgine iz spomina tisti dobrohotni nasmeh, ki mu je igral na ustnicah, ko so ga pozdravljali pred gimnazijo, kjer se je najrajši izprehajal. Kako zadovoljno in ponosno jih je ogledoval, kadar so odhajali ob sklepu šolskega leta na počitnice! Čim več jih je dovršilo z dobrim uspehom, tem srečnejšega se je čutil. Naj pridejo naši mladeniči na vplivna in odlična mesta — to je bila njegova želja.

Z ljudmi, ki so imeli pri njem kaj opraviti, je tako neprisiljeno in domače občeval, da si je v kratkem pridobil zaupanje po Gorenjskem in še

dalje naokrog. Od blizu in od daleč so radi pošiljali svoje sinove na kranjsko gimnazijo, ker so vedeli, da so tam v dobrih rokah in pod skrbnim nadzorstvom.

Kdor ga je natančneje opazoval, se je lahko prepričal, da ga je vodilo pri njegovem delovanju trdno versko prepričanje in gorko domoljubje. Četudi je bival dolgo na tujem v viših krogih, je vendar ostal vsekdar veren sin svoje domovine. Priča za to je bilo tudi njegovo lepo, dà, vzorno družinsko življenje.

Ko se je leta 1894. obnovila gimnazija v Kranju, je bil ravnatelj Hubad duševno in telesno krepek in čil. Naporno delo je pa jelo kmalu kazati svoje sledove nad njim: lasje so mu osiveli in polagoma je izginjala njegova prejšnja živahnost in gibčnost. Tri leta pred svojo smrtjo se je pri vožnji hudo poškodoval. Prestal je sicer nevarno operacijo, ali popolnoma zdrav ni bil več. Močno je zbolel pozimi l. 1906., poleti je šel iskat zdravja v Kranjsko goro, jeseni pa na Veliki Lošinj — zastonj.

V hotelu «Margherita» je sedel dne 31. oktobra 1906 še vesel pri večerji s svojo gospo soprogo, ki mu je stala ves čas zvesto ob strani. Ko se vleže k počitku, ga primejo nepričakovano hitro smrtne težave. Nemudoma pride duhovnik, ki opravi, kar je mogoče v takih razmerah, in zdravnik, ki ne more več pomagati. Ob 9. uri je bil že mrlič. V njegovem sedeminpetdesetem letu mu je srčna kap pretrgala nit življenja. Ko nam je na vseh svetnikov dan prinesla brzozjavna žica žalno novico z juga, je zaplapolala s kranjske gimnazije črna zastava; čutili smo težo udarca in izgube, ki nas je doletela s tistim dnevom.

«Ako umrjem, ne pokopljite me tukaj, prepeljite me na Gorenjsko!» To njegovo zadnje naročilo se je izvršilo, četudi je divjal takrat silen vihar ob dalmatinskem in istrskem obrežju. Med množico, ki je spremljala krsto do ladje, je bil tudi bivši minister Madejski, pod katerim se je obnovila kranjska gimnazija in je bil pokojnik odločen za voditelja.

Doma smo ga spremili dne 7. novembra na kranjsko pokopališče. Dijaki, njegovi ljubljenci, so mu zapeli nagrobnico v slovo. Bil je meglen in otožen dan, otožna tudi naša srca.

Tam sedaj

«on trdno spi, nevzdravno spi,
strudila ga je težka hoja»,

kakor je pel Gregorčič o samem sebi v «Oljki.»

Počivaj v miru, blaga duša, in raduj se pri Bogu po prestanih zemeljskih bridkosti!

Josip Hubad si je postavil sam nekaj spomina tudi na slovstvenem in znanstvenem polju.

V dunajsko «Slovenijo» se je vpisal kot ud v šolskem letu 1872./73. in čital v zborovih sejah razpravi:

a) «O gorstvu kranjskem». Petrografična študija.

b) «O darvinizmu».

V literarnem društvu (ustanovljenem l. 1879., prenehalo l. 1883.) je bral: «O grmovju».

Sestavil je «Prirodopis za ljudske in meščanske šole v treh delih.» I. del. VII + 103 str. V Ljubljani 1892. Kleinmayr & Bamberg.

Po ukazu c. kr. ministrstva za poljedelstvo je preložil 1892 iz nemščine knjižico: «Smrekov prelec» (Die Nonne).

V letnem poročilu c. kr. nižje gimnazije v Ljubljani je objavil leta 1894. spis «O račji kugi».

Leta 1891. je določil po mikroskopičnih raziskavah, katere kranjske vode imajo take živalce, ki so ugodne za ribje zaplodke.

Po naročilu poljedelskega ministrstva je poučeval leta 1894. nekaj časa ribiče na Studencu.

Veliko pozornost so vzbudile med naravoslovci njegove raziskave o «človeški ribici» (Proteus). Dotične preparate so sprejeli leta 1894. v c. in kr. zoološki dvorni muzej na Dunaju.

V svoji glavni stroki, v naravoslovju, je bil temeljito izobražen. Kot učitelj je bil zlasti mojster pri nazornem pouku. Učenci so se kar naprej veselili njegovih ur.

Prijateljsko je občeval med drugimi posebno z znamenitim naravoslovcem Simon Robičem, župnikom na Šenturski gori. Prav vsled te zveze je dobila kranjska gimnazija lep del dragocenih zbirk iz Robičeve zapuščine in dijaška kuhinja večjo vsoto v denarju.

Leta 1891. je nastopil tudi kot govornik v «Muzejskem društvu» v Ljubljani. Pripovedoval je o naravnih lepotah in o svojih izkušnjah izpod Grintavca in v kokrski dolini. V Kokro je še pozneje kot ravnatelj s svojo rodbino rad zahajal v počitnicah za nekaj dni na oddih.

Narava in domače preprosto ljudstvo — to dvoje ga je zmerom zanimalo in vleklo nase.

V srcu svojih učencev, prijateljev in znancev bo živel še dolgo. Časten in hvaležen spomin mu je zagotovljen v letopisih c. kr. Franc Jožefove gimnazije v Kranju in v zgodovini naše domovine.

Kranj, meseca maja 1907.

Dr. Fr. Pernè.

P. Tom Burke

(1830—1883).*

Značajna slika iz zgodovine cerkvene zgovornosti.

Sestavil

dr. Fr. Pernè.

* Glej Izvestje za šolsko leto 1905./06.
K. G.

V. Zadnjih deset let. Smrt.

Zadnja doba mu je potekala precej enakomerno med neprestanim delom in trpljenjem. Izpodkopano zdravje se mu ni več docela povrnilo. Kljub temu je pogostokrat pridigoval; skoraj pri vseh večjih nenavadnih slovesnostih so ga zvali na leco.

Predstojniki so upali, da bo ugodno vplivalo nanj milo južno podnebje; poslali so ga v Italijo. Upanje jih je varalo. Po kratkem bivanju v Rimu se vrne Burke l. 1875. na Irsko. Zdravnik mu odločno napové: «Tri leta se bo še vleklo vaše življenje. Storite vse dobro, kar morete v tem času.»²⁹ K sreči se je vendar motil. O Božiču, ko se je mudil v Dublinu, oznanjujoč božjo besedo, je prejel iz Rima diplomo, s katero so mu podelili častni naslov «doktorja bogoslovja».

Naslednji dve leti je razvijal tako vsestransko delavnost, kakor bi bil pri najboljšem zdravju. Nastopal je kot pridigar po večjih mestih na Irskem, Angleškem in Škotskem in vodil na mnogih krajih duhovne vaje. Leta 1878. je pretresla katoliški svet žalostna novica o smrti papeža Pija IX. Burke je ob tej priliki v dveh lepih govorih tolmačil čustva svojih rojakov. Takrat so se vplivni krogi z vso resnobo trudili, da posadé našega redovnika na izpraznjeno škofijsko stolico v Galway-u, v njegovem rojstnem mestu. Ljudstvo in duhovniki so ga želeli imeti za višjega pastirja, a zastonj so ga pregovarjali. Leto pozneje je obiskal svojo postarno mater, ki je ležala na smrtni postelji. Le s težavo je k njej potoval. «Ali trpite bolečine?» — ga nekdo vpraša. «Res je», pravi Burke, «zmerom me spremljajo». Ali počitka, ki so ga mu zdravniki vedno priporočali, ni maral poznati.

Očetje jezuitje v Farm Street-u (farm stritu) v Londonu ga prosijo meseca julija 1880, da pridiguje v njih cerkvi ob godu sv. Ignacija. «Z velikim veseljem hočem govoriti; s tem utešim do sedaj še neizpolnjeno željo svojega srca.» Tako se je odzval prijaznemu vabilu. Ta panegirik v čast sv. Ignaciju, dovršen po vsebini in obliki, je na prošnjo jezuitov izjemoma sam objavil v posebni knjižici.³⁰

Še predzadnje leto svojega življenja je potoval, sicer že s slabotnim telesom, a z železno voljo, kot misijonar po Irskem, Angleškem in Škotskem.

Tako smo prišli do leta 1883., v katerem je ugasnila luč njegovega življenja. Kot prior v Tallaght-u je bil po stari navadi neutrujen pri apostolskem delu. — Meseca aprila ga nahajamo vnovič na Angleškem v Liverpool-u (liverpulu) kot unetega pridigarja in predavatelja; nato potuje v službenih opravkih še enkrat, in sicer zadnjikrat, v Rim, odkoder se vrne v Tallaght. Dominikanci v Haverstock Hill-u (háverstök hilu) v Londonu ga povabijo k otvoritvi svoje nove cerkve s prošnjo, da prevzame slavnostni govor. Vsem,

²⁹ Fitz-Patrick II, 198.

³⁰ Fitz-Patrick II, 320.

ki so ga takrat videli, se je zdelo, da ne more ustreči dotični želji. A sam odgovori: «Ođiti hočem, četudi umrjem na poti.» Srečno dospé v London. Še več! Ne samo pri otvoritvi, ampak tudi prej in pozneje osrečuje londonske katoličane s svojimi še vedno ognjevitimi nagovori. Iz postelje hodi na leco in z lece zopet v posteljo. Toda bolezen napreduje s hitrimi koraki. Nihče ga ni slišal tožiti. Kadar so se bolečine posebno kopičile in z vso silo pritiskale nanj, je zaupno klical: «Moj Jezus, usmiljenje!» Ves čas je ohranil popolno jasnost in vedrost duha; v mirnejših trenutkih, ko je trpljenje nekoliko prenehalo, je še rad povedal kak dovtip kakor v zdravih dneh. — Meseca junija se je prepeljal v Tallaght. Svoj zemeljski tek je želel dokončati v domovini, ki jo je tako iskreno ljubil. In res se mu je izpolnila ta želja.

Še enkrat, poslednjikrat, napnè vse svoje moči, da v Dublinu javno govori v prid revnim otročičem, ki so jih podpirali in vzgajali v Donegal-u (dōnegól-u) na severozapadni strani irskega otoka. Brat Jožef, njegov stalni tovariš, ki ga je spremljal iz Tallaght-a proti Dublinu, se je resno bal, da mu med potjo umrje na vozu. Prišedši v mesto k cerkvi sv. Frančiška Ksaverija, pravi oslabei P. Burke vratarju v župnišču: «To bo moj zadnji govor. Pusti me v to sobo in bodi zagotovljen, da ne pošlješ več po me.»³¹ Prav počasi je stopal na leco; vsem gledalcem je bilo precej jasno, da je smrtno bolan.

Tekst za svoj govor, v katerem je hotel vzbujati krščansko ljubezen in darežljivost v prid zapuščenim sirotam, si je izbral iz evangelija o čudežnem pomnoženju kruhov in ribic. Gladko kakor po navadi mu je tekla beseda, in poslušalci so imeli še enkrat, toda poslednjikrat, lepo priložnost, občudovati sladkost in moč njegove zlate zgovornosti. «Še en teden,» — je pripomnil P. Burke po končanem govoru — «potem mine ponedeljek, torek, sredo... v četrtek se odpre grob.» Ta govor v podporo sirotam je bil njegova labodnica.

«Kdo izmed tistih, ki so bili takrat pričujoči,» — piše sodnik O' Hagan — «more pozabiti tistega sklepnega prizora, ko je stopal P. Burke z upognjeno glavo in z omahujočimi koraki na leco, da zagovarja pravdo stradajočih otrok? Nikdar v najsijajnejših dnevih njegovega nastopanja mu niso bile besede presrčnejše in iskrenejše. Toda vsaka poteza na obrazu je napovedovala bližajoči se konec. Kar je še ostalo v njem življenja in ognja, vse to je zbral, da je zvršil to poslednje delo ljubezni in usmiljenja.»³²

Na potu domov so trikrat ustavili voz, ker se je bolniku trpljenje množilo. «Moliva rožni venec,» — pravi P. Burke zvestemu spremljevalcu — «odgovarjal bom kakor bom mogel.» Poklicali so še več zdravnikov, toda nič niso mogli pomagati. Poslednji trenotki so se bližali. Žalovanje in strah vlada po vsem konventu v Tallaght-u, P. Burke je pa miren. «Hvala Bogu,» — priznava sam — «ves naravni strah pred smrtjo sem izgubil. Pač

³¹ Fitz-Patrick II, 355.

³² Fitz-Patrick II, 387.

čutim težo svojih grehov in svoje slabosti bolj kakor kdaj poprej in se bojim sodbe božje. Ali vsa bojazen pred smrtjo samo mi je izginila... Bogoljubna duša se veseli smrti. Boji se sicer Boga, a ljubi ga še bolj.»

Nekaj dni je trajal smrtni boj. V nedeljo zjutraj, 1. julija, en dan pred smrtjo, je prejel poslednjič zakramente za umirajoče. Vsi pričujoči so bili do solz ganjeni, ko je bolnik pred sveto popotnico zatrjeval v kratkih in jedrnatih vzdihih svojo živo vero in gorečo ljubezen do Boga. «O, moj Gospod in moj Bog! O, moj ljubi Gospod!» Vsa samostanska družina se je zbrala in klečala pred smrtno posteljo svojega priorja. Z genljivo besedo, ki je pričala njegovo globoko ponižnost, jih je prosil odpuščenja, ako je kdaj koga žalil izmed njih. Proti večeru mu je malo odleglo. Ponoči se mu muke obnové in neprestano rastejo. «Okoli tretje ure v ponedeljek zjutraj dne 2. julija — pripoveduje eden izmed njegovih sobratov — začujemo krepke udarce na vrata svojih celic, brat vstopi in zakliče: V priorjevo sobo! — Vse je bilo pri kraju; naš oče je odšel in se združil z angelskimi zbori. Zaupanje, da že uživa večno blaženost, nam je manjšalo žalovanje. Toda prizor je bil nepopisno otožen, ker pred nami so ležali ostanki njega, ki smo ga ljubili kakor očeta.»³³

Tako se je torej naš znanec preselil na oni svet po zasluženo plačilo v ponedeljek, dne 2. julija 1883, in sicer šele v svojem 54. letu.

Kolikor moremo po človeško soditi, bi bil lahko učakal višje starosti, ako bi si bil privoščil več počitka. A težko bi bil storil več v slavo božjo in v pravo blaginjo človeštva.

Počitka Burke zase ni hotel poznati; delo je bila njegova strast.

Dva dni je ležalo truplo na mrtvaškem odru, neštete trume so ga hodile kropit in molit za pokoj njegovi duši. K pogrebu se je zbralo 13 škofov, — več nego pri pogrebu prvega irskega kardinala Pavla Cullen-a (Kúlana) l. 1878. v Dublinu — mnogo duhovnikov, svetnih dostojanstvenikov in na tisoče žalujočega ljudstva.³⁴

Na preprostem pokopališču v Tallaght-u poleg nove, a takrat še nedodelane dominikanske cerkve so položili k zadnjemu počitku telesne ostanke pokojnikove. Ta hiša božja mu je bila posebno pri srcu. Še zadnje dneve svojega življenja je delal načrte, kako bi mogel pospešiti in zagotoviti končno dovršitev. Nekaj dni po pogrebu so sklicali Burke-ovi zavedni in hvaležni rojaki javen shod, da pretresajo vprašanje, kako bi ovekovečili njegov spomin v domovini. Nekateri so bili za to, da se mu oskrbi ponosit marmornat kip na kakem velikem javnem prostoru. Toda odličen udeležnik pri shodu je dobro pripomnil, da je treba vpoštevati življenje in želje pokojnikove. Sam za svojo osebo ni nikdar iskal priznavanja in časti. Gotovo mu bo tudi

³³ Fitz-Patrick II, 390.

³⁴ Fitz-Patrick II, 393.

sedaj bolj po godu, če se spomenik ne postavi naravnost v njegovo slavo, temveč Bogu, komur v čast in slavo se je trudil na zemlji. Sklenili so torej z radovoljnimi prispevki nadaljevati in dovršiti Burke-ovo zadnje veliko delo, novo cerkev poleg novega groba. Med prvimi, ki so poslali skromno vsotico za Burke-ovo spominsko cerkev, so bile hvaležne sirote iz Donegala.

«Malo dni po svojem zadnjem govoru v prid stradajočim zapuščenim otrokom je stal pred prestolom tistega, ki je dejal: ‚Karkoli ste storili kateremu izmed mojih najmanjših bratov, ste meni storili.‘ Burke-ovo zadnje delo krščanske ljubezni ni prineslo le lačnim hrane, temveč je tudi vzbudilo v mladih srcih čustvo hvaležnosti in medsebojne ljubezni, ki dokazuje, kako blagoslovljeno je moralo biti njegovo delovanje.»³⁵

Hvaležni Irci so res dobro umevali duha in želje svojega velikega rojaka. Primernejše bi ne bili mogli počastiti njegovega spomina.

Lepa cerkev, ki se dviga na irski zemlji poleg njegove gomile v čast Najvišjemu, bo spominjala še poznejše rodove, da tam čaka vstajenja veliki služabnik božji, ki je s plamenovito zgovornostjo oznanjal resnico, «da moramo ljubiti za Bogom, ki nas je ustvaril, staro deželo svojega rojstva», mož, ki je tudi s svojim delovanjem in s svojim živim zgledom kazal, kar je druge učil. Vsi so čutili, da jih je zadela velika in bridka izguba. Odkar so Irci izgubili velikega O'Connell-a, še za nikomer niso tako odkritosrčno in splošno žalovali kakor ob odprtem grobu P. Burke-a. Žalost je razpenjala svoje črne peruti po vsem zelenem otoku, dà, sezala je še dalje v druge dežele, posebno v Ameriko, kjer si je pokojnik s svojim delovanjem sam postavil spomenik «aere perennius».

Izmed mnogih sožalnih izjav omenjam samo ene, in sicer od najkompetentnejše strani.

Ko je Leon XIII. prejel žalno novico o Burke-ovi smrti, je izustil besede:

«Smrt tega velikega govornika in izvrstnega redovnika ni užalostila samo njegovega reda in vse Irske, temveč vso Cerkev.»³⁶

VI. Njegovo notranje življenje.

Pomen Burke-ovega delovanja in njegovih velikih uspehov bomo bolje umevali, ako se ozremo tudi na njegovo notranje življenje. Seveda ni lahko odgrniti zastora izpred duševne delavnice tako nadarjenega in tako mnogostransko delujočega moža kakor je bil P. Burke. Pravijo, da ga je malokdo natanko poznal, «ker je svoje najboljše misli dajal nebesom».³⁷ Pred svetom je Burke veljal kot dober bogoslovec, duhovit razgovorjalec in občudovanja

³⁵ Fitz-Patrick II, 397.

³⁶ Fitz-Patrick II, 393.

³⁷ Father Thomas Burke, p. 14.

vreden mimik, predvsem pa kot izredno zgovoren pridigar; a tisti, ki so mogli s svojim pogledom globlje segati do virov in vzrokov njegovega blagoslovljenega delovanja, so ga še bolj spoštovali in ljubili kot svetega duhovnika in pravega redovnika. Tukaj tiči skrivnost njegovih uspehov in obsežnega vpliva do src svojih vrstnikov; tukaj nahajamo tudi pravi ključ do razlage, zakaj ga ni omamilo priznavanje in hvala, ki mu je zvenela od vseh strani na ušesa, kjerkoli se je javno prikazal.

Zmerom mu je plaval pred očmi veliki vzor njegovega poklica in vsak dan se mu je izkušal bolj približevati. «Duhovnik mora biti» — po njegovi sodbi — «cerkvi tovariš in zagovornik, vitez, zvest in ljubeč ženin. Noben človek ni tako posvečen v prid svojim sobratom kakor duhovnik... Ni človeka, kateremu sme ljudstvo tako zaupati, kakor duhovniku; kajti če besni kuga v sredi med njimi, vsak lahko beži, samo duhovnik ne sme, ne mara in ne more bežati, ker je uslužbenec božji in svojih sobratov. Njegovo življenje je podobno božjemu življenju; njegovo opravilo je angelsko opravilo.»

Govoreč o Tallaght-u, kjer je nastala in rastla dominikanska naselbina pod njegovim varstvom, pravi sam: «Moja skrb je merila pred vsem na to, da konvent postane kraj svetosti in učenosti; molitev je izmed vseh reči najpotrebnejša za duhovnika...» «Vse pridige,» — pravi dalje — «karkoli se jih je kdaj govorilo, niso prepričale enega samega človeka, ne pokristijanile enega samega poslušalca, ako pridigar sam ni razjasnjeval besede s svojim zgledom.»

Najbolj značilna poteza v Burke-ovem življenju je bila njegova globoka ponižnost in nje neločljiva tovarišica — ljubezniva preprostost. Sam se je na vso moč trudil, da si pridobi in ohrani to prikupno in lepo duhtečo vijolico in tudi drugim, posebno samostanskim novincem, jo je priporočal z vso kipečo zgovornostjo. Sedaj nam bo umevno, zakaj je imel sam o sebi in o svojih govorih prav skromne in nizke misli.³⁸ Naravnost zoprno mu je bilo, ako ga je kdo v obraz hvalil zaradi zgovornosti, ki so jo občudovali povsod, kjer se razlega angleški jezik.

O drugih njegovih krepostih nam ni treba posebej pisati, ker Burke je bil vrl redovnik, ki se je pred vsemi reči trudil za svoje posvečenje. Posebno ljuba in draga mu je bila trojna pobožnost: premišljevanje Kristusovega trpljenja, obiskovanje presvetega Rešnjega Telesa in češčenje Matere božje.

V Tallaght-u so imeli jako lepo sveto razpelo, delo španskega umetnika. Malo pred svojo smrtjo je pokaže P. Burke nekemu prijatelju, govoreč: «Kadar so moje bolečine prav hude, lezem tja in tam stojim in gledam in pravim sam pri sebi: Kaj je moje trpljenje v primeri z njegovim?» Iz tega vira in iz pobožnosti do najsvetejšega zakramenta, pred katerim je preklečal po cele ure, je dobival potrebne opore in pomoči za voljno prenašanje svojih križev in težav.

³⁸ Father Thomas Burke, p. 15.

Otroško zaupno je častil Mater božjo. Tri «Češčene Marije» so mu bile zadnja neposredna priprava za govore; med njimi so se odlikovali po posebni presrčnosti tisti, v katerih je opisoval in slavil prednosti presvete Device. Razlagajoč lepoto rožnega venca je vzkliknil nekdanj: «Lahko bi spal brez strahu na robu Vezuva, ako bi imel v roki rožni venec Marijin!»³⁹ — Res ga je nosil zmerom s seboj. «Pater Burke prihaja s svojo palico in s svojim rožnim vencem,» so večkrat šepetali novinci med seboj. Zadnje njegove besede na zemlji so bile: «Pomoč kristjanov, prosi za nas!»

Lepše slike o Burke-ovem dušnem življenju ne moremo podati, nego jo je sam spretno narisal v svojem velikem govoru ob smrti kardinala Cullen-a. Človeku se skoraj zdi, kakor bi imel Burke takrat samega sebe v mislih. «V sredi med svojimi visokimi dolžnostimi in veljavo, ki ga je povsod spremljala, je ostal mož po volji božji zmerom prijazen, mil in ponižen duhovnik. Njegova učenost, dasi obsežna, mu ni vzbujala umskega napuha; časti, ki so povsod šumele okoli njega, mu niso povzročale veselja in samoljubja; storjene krivice ne jeze in ne maščevanja. Posvečujoč se zmerom s stanovitno molitvijo in postom in mrtveč svoje počutke, ni ohranil samo čistosti svoje duše, preprostosti in resnicoljubnosti svojega duha, močatosti in vrlosti svojega značaja, ampak je tudi brez prestanka dan za dnevom napredoval v ljubezni do Boga, v admiranju do samega sebe, v ponižnosti, milobi in krotkosti. Delo in trud je z veseljem sprejemal; časti in slavo je istotako rad odklanjal.»⁴⁰

Burke-ovi ljubljenci so bili otroci in reveži. «Vselej se čutim srečnega, kadar bivam med otroki,» je sam trdil. Ako so ga vabili in prosili obenem na razne kraje, se je vsakokrat rajši odločil za ubožnejši in skromnejši kraj. Nekdanj je odpotoval pridigovat v preprosto župno cerkev na deželi, medtem ko ga je sosednji prelat zastonj želel privabiti v svojo mogočno katedralo.

Druga velika znamenitost je bila Burke-ova izredna moč in vpliv do mož. Okrog njegove izpovedince so se zbirali najrajši možiki; tako je bilo tudi pri duhovnih vajah, ki jih je tolikrat vodil z najboljšim uspehom. V pridigah in tudi pri drugih javnih nastopih si je osvajal kakor zmagovalc z naskokom srca preprostih in izobraženih mladeničev in mož iz vseh stanov ter jih navduševal za zmernost, čistost in nevstrašeno delavnost po načelih svete vere.

Genljivo ljubezen je gojil do svoje matere, ki je bila res vrla krščanska žena. Skrbno ga je vzgajala in ga velikodušno darovala Bogu v službo; pozneje, ko je dospel sin že do viška svojega ugleda in slave, je vsak dan molila zanj rožni venec, da bi ostal zmerom ponižen in da bi ga ne popačil svet.

V lepi zvezi z ljubeznijo do staršev je bila Burke-ova ljubezen do domovine. S ponosom se je imenoval sina «zelenega otoka», z njegovo

³⁹ Father Thomas Burke, p. 18.

⁴⁰ Fitz-Patrick II, 292—293.

preteklostjo se je natančno seznanil in vsekdar mu je gorko bilo srce za njegovo usodo. «Glavna strast mojega srca — za ljubeznijo do Boga in do vere — je ljubezen do Irske.»⁴¹ Tako je sam priznal in med najlepše njegove govore moramo prištevati tiste, v katerih razpravlja irsko zgodovino, glasbo in pesništvo.⁴² S kakim ognjem je dvignil kopje v Ameriki zoper zgodovinarja Froude-a v obrambo svoje domovine, smo že prej omenili.

V vsej njegovi osebi se je kazal bogato nadarjen in krepko razvit irski značaj, ublažen in ozarjen s svitom katoliške vere.

Že njegova zunanost je razodevala velike duševne vrline. Gosti črni lasje so mu pokrivali visoko čelo, izpod katerega so se mu iskriale prijazne velike oči. Iz lepih pravilnih potez na obrazu je odsevala resnoba in milina.⁴³

V občevanju z drugimi je bil Burke živahen, ljubezljiv in duhovit. Čemernih in meglenih obrazov ni maral gledati. Kjer se je pokazal v družbi, so se hitro razpršili oblaki otožnosti. Z malo besedami, s kako nenavadno primero ali šalo je znal mahoma vzbuditi splošno pozornost in zadovoljnost. Pri tem mu je dobro služila velika spretnost v mimiki. Prijateljske razgovore je z obrazom in zunanjim kretanjem spremljal in predočeval, in sicer tako neprisiljeno in mojstrsko, da je včasih spominjal na glasovitega igralca Garricka, o katerem pravijo, da se je znal s polovico obraza smejeti, z drugo pa jokati. A pripomniti moramo, da je Burke le zmerno rabil to svojo zmožnost; nikdar ni hotel prestopati mej dostojnosti in nikogar vedoma žaliti.

VII. Njegova zgovornost.

Velika Britanija in Irska sta znani kot domovina klasičnih parlamentarnih govornikov. Komu niso znana imena: Pitt, oče in sin, Edmund Burke, «angleški Demosten», Fox, Brougham (brom), O'Connell, Macaulay (măkóli), Gladstone (glădston) itd.? Odkar je v 19. stoletju ondi začela prosteje dihati in dobivati novih tal katoliška cerkev, posebno odkar je Pij IX. ustanovil l. 1850. zopet redno hierarhijo na Angleškem, se je polagoma tudi lepo in bujno razvila divna cvetka cerkvene zgovornosti. Kot klasične zastopnike angleške cerkvene zgovornosti v 19. stoletju imenuje duhoviti rottenburški škof dr. Pavel pl. Keppler: nadškofa Murray-a (müreja), kardinala Manning-a, Newman-a in Wiseman-a.⁴⁴ K tem zvenečim imenám je treba pridejati, ali še bolje: na prvo mesto med njimi je treba postaviti P. Burke-a.

⁴¹ Father Thomas Burke, p. 22.

⁴² N. pr. The History of Ireland as told in her ruins, The National Music of Ireland i. dr. v I. zvezku izbranih govorov (Lectures and Sermons).

⁴³ Lepa Burke-ova podoba v svetlotisku se nahaja pri Fitz-Patricku v I. zvezku.

⁴⁴ Kirchenlexikon X, 347. Imenovanim štirim dostojanstvenikom je po bogoslovski izobrazbi in zgovornosti enakoroden še živeči benediktinec Hedley (hédli), škof Newport-ski (njuportski), ki spada — seveda — tudi v 20. stoletje.

P. Burke je prejel od Stvarnika vse naravne darove, ki so govorniku koristni in potrebni. Sam jih je potem izpopolnjeval in modro rabil. Izvrsten mu je bil spomin; vse psalme je znal na pamet, pri celih oddelkih v breviariju, posebno pri tistih, ki se večkrat ponavljajo (de communi), ni potreboval knjige v roki. — Imel je tudi veliko spretnost za jezike. V Rimu bivajoč je ob uri razvedrila svojim sobratom v gladki latinščini pripovedoval «Arabske noči».⁴⁵

Nadarjenost in dober okus je razodeval tudi za glasbo. Prijetni in krepki glas je imel v taki oblasti, da so ga poslušalci mogli brez težave razumeti v veliki daljavi in v prav prostornih lokalih. Z vidnim veseljem je pel vsako leto «pasijon» na veliki petek. Veliko zanimanje in zmožnost je kazal tudi za pesništvo. Latinske himne je spretno prevajal v angleški jezik, sicer je pa le malo zapisal. Še zasebnih prijateljskih listov ni rad pisal.

Pač pa je Burke mnogo bral. Nabrano gradivo je hranil v svojem izvrstnem in zanesljivem spominu ter ga rabil v govorih. Izmed svetnih pisateljev je poleg drugih zelo čislal Dickens-a in Shakespeare-ja (šekspirja). Iz poslednjega je znal po cele dolge oddelke na pamet; svojim sobratom je včasih za razvedrilo deklamoval in obenem predstavljal zanimive prizore iz velikega dramatika.

Za pripravo pri cerkvenih govorih je rabil razen sv. pisma zlasti spise sv. Tomaža Akvinskega, Segneri-ja (senjerija) in kardinala Newman-a; pri prvem je dobival na izbiro globokoumnih misli, od italijanskega mojstra se je učil poljudnosti, Newman, najboljši angleški stilist od Shakespeare-ja naprej, mu je bil vzor lepega sloga in dikiije. Razen teh je jako cenil tudi nobožna dela ljubeznivega oratorijanca P. William Faber-ja (feberja), «Bernarda 19. stoletja».

Ker je Burke s tako srečnimi naravnimi zmožnostmi harmonično združeval tudi velike darove milosti, si lažje razlagam, zakaj se je svetil kot zvezda prve veličine med cerkvenimi govorniki. «Kakor obseva sonce kako lepo pokrajino, tako je svetost njegove duše poživiljala in ozarjala njegove čudovite naravne prednosti, s katerimi ga je Bog obdaroval», pripominja njegov odlični prijatelj O'Hagan.

Burke-a ne smemo šteti med tiste govornike, ki pred svojimi poslušalci obnavljajo svoj prej s trudom sestavljeni koncept. Razen prvih poizkusov ni nikdar pisal svojih pridig.⁴⁶ Z molitvijo in premišljevanjem vzvišenih verskih resnic je vsak dan v svoji duši vsestransko že naprej obdeloval potrebne snovi za svoje govore. Govoril je iz polnosti svoje duše, iz svoje izkušnje; kar je prej sam nad seboj doživel, to je razvijal in razlagal drugim. Zato je bil glavni znak njegove zgovornosti: prepričevalnost. — Včasih je

⁴⁵ Fitz-Patrick I, 108.

⁴⁶ Fitz-Patrick II, 40.

imel le nekaj trenutkov za neposredno pripravo. «O čem hočete, da govorim?» je vprašal nekdanj, preden je stopil na leco. «O stanovitosti», — se je glasilo odgovor, in Burke je zvesto izpolnil naznanjeno željo. V cerkvi je rajši govoril izpred altarja kakor z lece, ker se je tam čutil bolj prostega. S predčudno umetnostjo je znal spajati ognjevitost in mirnost. Nikoli, tudi v največjem ognju, ni preveč hitel, kar se sicer mnogokrat rado pripeti tudi dobrim govornikom. Trditi smemo, da je v tem oziru Burke združeval prednosti južnih in severnih govornikov, katerih prvi ljubijo veliko živahnost in plamenovitost, drugi pa bolj premišljeno mirnost in treznost. — Prav preprosto, počasi in z bolj nizkim glasom je vselej začel govoriti, v malo minutah se je ogrel pri svojem predmetu, hitreje je nadaljeval, medtem ko mu je rastel glas, prijetno se izpreminjal in se dvigal do normalne višine in hitrosti, pri kateri je ostal do sklepa. Ko je gracijozno in v lepem logičnem redu razvil svoje misli, je nekoliko prenehal, potem je slovesno povzel začetno snov, obračal jo na življenje in jo razgrinjal in razkazoval kakor cvetočo livado pred pozornimi poslušalci. Prav ta veličastna mirnost je bila vzrok, da je stopala v pravo luč lepota celotne sestave in dovršene dikcije. Poslušalcem se je zdelo, da čutijo sami nad seboj okrepcujočo moč skritega veletoka, ki mu je prihajal na ustnice iz globokega vira njegovega bistrega razuma in plemenitega srca. — Nobene reči se ni doteknil s svojimi besedami, da bi je ne bil oblažil in olepšal — kakor vzhajajoče solnce zlati gorske vrhove. Kar iz lepega in različno zvencega glasu so vsi čutili globoko spoštovanje, s katerim jim je razlagal svete reči, ljubeznivo sočutje, ki mu je prešinjalo srce do revežev, gorečo željo, da se vrnejo na pravo pot vsi, ki so v zmoti, in veliki ugled in notranje prepričanje, s katerim jim je oznanjeval nauke svete cerkve.

Vsa ponaša na njem je bila dramatična, ni govoril le jezik, ampak tudi oči in vsak ud, tako da je nekdo vzkliknil: «Ako bi bil gluhi, bi vendar hotel še hoditi k njegovim pridigarom.»⁴⁷

Zanimivo je, kako so ga presojali izobraženi vrstniki, ki so ga sami slišali. Trije naj dobé besedo.

Sir Charles Gavan Duffy (sr čarlz gáván dúfí),⁴⁸ vplivni irski državnik in ministrski predsednik v Avstraliji, ga je poslušal v Rimu. Ocenjujoč Burke-a posebno z govorniškega in estetičnega stališča piše med drugim o njem:

«Pozimi l. 1866. je bilo v Rimu, ko sem prvič videl Burke-a . . . Deset let sem bil več nego deset tisoč milj oddaljen od Irske, in ko so izgovarjali njegovo ime, sem komaj toliko vedel o njem, da je dominikanec, ki je postal med tem časom popularen pridigar . . . Kmalu se mi ponudi prilika, da ga slišim in njegova beseda je bila zame eno izmed največjih presenečenj v življenju . . .

⁴⁷ Father Thomas Burke, p. 25.

⁴⁸ Umril 9. februarja 1903, imajoč 86 let.

Za pretresujočo moč njegove zgovornosti nisem bil pripravljen . . . Vse sodobne posebno glasovite cerkvene govornike — katoliške namreč — in vse današnje parlamentarce sem poslušal, ali bolj nego vseh teh me je ganila in prevzela njegova beseda. Nemogoče mi je popisati, kaj sem čutil, ali izraz «ujetje po prepričanju» bi utegnil biti za to najznačilnejši. Polagoma si bil primoran, sprejeti govornikova načela kot edino zlagajoča se z resnico in z zdravim razumom. Stopal je v svojem govoru naravnost proti določenemu cilju, in vsa pot, po kateri je hodil, se je videla kakor svetel sled umske luči. Četudi je rabil irski poudarek, je vendar govoril čisto angleščino, ki sem jo poznal od doma. Šolo Grattan-ovo (gráttánovo)⁴⁹ in O'Connell-ovo imamo, šolo umetne in šolo naravne zgovornosti, . . . ali v nobeno izmed teh dveh šol ga nisem mogel uvrstiti . . . Kakor največ izvirnih mož je tudi on le sam sebi enak.⁵⁰

Miss Rosa Mulholland (múlholánd), ugledna irska pisateljica, pravi: «Poslušala sem njegove (Burke-ove) besede kot neko novo razodevanje lepote in svetosti. Barvo in življenje je dajal napol skritim resnicam; zatemnela stara dejstva je ogrinjal z izrednim sijajem; pomen in namen vere je dobival bogato zaokroženo konturo in nam napolnjeval duha, medtem ko so sebični nameni in nauki svetá veneli v temoti in sramoti. Ljudem, ki so odhajali, je sijalo v srcih Kristusovo kraljestvo in čutili so nekaj takega, kakor bi bili ogledovali drago in lepo sliko, ali kakor bi bili brali bogato in izvirno pesem, v kateri je snov stara in domača, a novo popisovanje, barva, skladba in moč.»⁵¹

Veliki kardinal Manning, ki je tudi sam slovel kot marljiv in izboren oznanjevalec božje besede, je trdil, da ima Burke največjo zmožnost, ki jo more imeti kak mož, zmožnost namreč, «popularizirati teologijo». Pišoč ob Burke-ovi smrti, pravi: «Jaz sem že davno in dobro poznal Burke-a. Najino prijateljstvo se je začelo v Rimu in tam sva skup hodila po ulicah in med nama je nastala prijateljska vez, — medsebojno spoznavanje in zaupanje — ki se ni nikoli omajala, temveč je postajala še tesnejša in presrčnejša do konca . . .

In sedaj ne bomo več slišali tega zgovornega glasu, zgovornega, ker tako preprostega, kajti v vsem je govoril za Boga. On se je spominjal Boga in je pozabil nase. To ni bila zgovornost iz učenja ali iz razodevanja samega sebe, ampak zgovornost velike duše, napolnjene z Bogom in govoreče za Boga. Ves mož je govoril, toda tudi v patosu in lepoti in blesku, s katerim je govoril, nismo nikdar mislili na govornika. Zakrival je samega sebe in

⁴⁹ Grattan, irski politik, † 1820. Od l. 1805. naprej je bil ud angleškega parlamenta, kjer se je krepko potegoval za ravnopravnost irskih katolikov. O'Connell-u je pripravljaj pot.

⁵⁰ Fitz-Patrick I, 290, Bellesheim III, 595.

⁵¹ Fitz-Patrick II, 152.

zato je gibal, vodil in kvišku dvigal srca tistim, ki so ga poslušali. Ta zgovorni glas je sedaj utihnil do nas, ali ni utihnil na večnem svetu, ker se je že uvrstil med tisto množico, ki je ne more nihče prešteti pred večnim prestolom.»⁵²

Ta sodba iz ust globokoumnega cerkvenega kneza se mi zdi najbolj značilna za Burke-ovo zgovornost.

Iz vseh treh ocen je dovolj razvidno, da Burke ni bil samo velik govornik, ampak pred vsem pridigar po volji božji. Irci izgovarjajo njegovo ime z upravičenim spoštovanjem in ponosom. V «Tablet-u» (tábletu), katoliškem tedniku v Londonu, je neki dopisnik tolmačil le splošno prepričanje, ko je trdil o Burke-u, pišoč mu nekrolog 7. julija 1883, da je bil «knez pridigarjev, najsijajnejši pridigar naše dobe».⁵³

Častno mesto je zaslužil ne le v irski zgodovini, ampak tudi v zgodovini katoliške cerkve; kjer se bodo naštevali veliki zastopniki cerkvene zgovornosti v novejši dobi, tam se ne bo smelo zamolčati ime P. Burke-a.

Bossuet (bosšúé) in Bourdaloue (burdalú) ga sicer presegata po globokoumnosti, učenosti in izvirnosti. Bolj nego velikim francoskim mojstrom 17. stoletja je Burke podoben Lacordaire-ju. Nekateri so ga imenovali naravnost «irskega Lacordaire-ja». Res sta si v mnogih potezah sorodna.⁵⁴ Slične govorniške zmožnosti sta prejela od Stvarnika že po naravi. Ker sta jih s svojim trudom in z nadnaravnimi sredstvi katoliške vere še izpopolnila in oblažila, nam je umevno, zakaj sta imela oba tako skrivnostno moč do svojih poslušalcev. Burke je bil kot pridigar v prijetnejšem položaju in je imel tudi večje uspehe; okrog njega so se zbirali večinoma verni Irci, medtem ko so stali okoli Lacordaire-jeve lece epigoni enciklopedistov, «Voltaire-jevi učenci med sinovi križarjev.» Med Lacordaire-jevim poslušalstvom jih je nekaj že verovalo, še več pa je bilo takih, ki še niso verovali, a so imeli vsaj željo, priti zopet do vere svoje mladosti.

Kot bistra dušeslovca in apostolsko vneta moža sta se oba najprej ozirala na potrebe in posebnosti svojih poslušalcev, odtod razlika med obema: Burke je popularnejši, a akademik Lacordaire ga presega kot pisatelj.

Na vsak način je Burke klasičen vzor cerkvenim govornikom. V inozemstvu so ga vendar dolgo časa le malo poznali. Nemški homileti, ki se sicer zanimajo za vse važnejše pojave v tej stroki, so ga do najnovejšega časa skoraj popolnoma prezrli. Šele jezuit P. Racke jih je opozoril nanj.⁵⁵

⁵² Fitz-Patrick I, 330—331.

⁵³ «The Prince of Preachers, the most brilliant preacher of the age.»

⁵⁴ O Lacordaire-ju glej: Kirchenlexikon VII, 1289.

⁵⁵ V novo izdajo P. Schleinigera-jeve knjige: Grundzüge der Beredsamkeit (Herder, Freiburg im Breisgau 1896) je sprejel na str. 560. za zgled tudi odlomek iz Burke-a in pripisal opomnjo o njem: «Der Stolz der Irländer, wohl der berühmteste geistliche Redner englischer Sprache in diesem Jahrhundert.» Primeri tudi: Schleiniger-Racke, Bildung des jungen Predigers. 4. Aufl. Ibid. 1891, p. 205, in Herders Konversationslexikon. 3. Aufl. I, 368.

Umljivo je, zakaj je Burke izvan svoje domovine in izvan angleško govorečega sveta manj znan nego drugi njegovi vrstniki, ki so mu bili v zgovornosti podobni, četudi ne enaki, n. pr. nadškof Murray, kardinali Manning, Newman in Wiseman. Vsi ti so bili visoki, vplivni in mnogostransko se odlikujoči cerkveni dostojanstveniki in razen Murray-a tudi sicer znani kot duhoviti pisatelji.

P. Burke je ostal do zadnjega dne preprost redovnik in ni bil toliko pisatelj kakor govornik. Pri vrstnikih je bil njegov vpliv izredno velik, ker precejšen del nenavadnih uspehov gre tudi na rovaš njegove osebnosti, njegove nepopisno dovršene ponaše, v kateri bržkone nima vrstnika v zgodovini;⁵⁶ pri potomcih bo njegov spomin bolj otemnel, posebno ker je njegova literarna zapuščina v primeri z obsežno delavnostjo le skromna. Razen nekaterih, večinoma kratkih pisem, katere je porabil njegov biograf Fitz-Patrick, so posebej natisnjeni samo trije zvezki izbranih govorov: «Predavanja in govori (Lectures and Sermons)», panegirik o sv. Ignaciju: «Sv. Ignacij in jezuiti»⁵⁷ in lepi predgovor za angleški prevod P. Monsabré-jeve knjige: «Prava in napačna pobožnost» (Or et alliage dans la vie dévôte).⁵⁸ Vsi trije zvezki «Lectures and Sermons» obsegajo 108 govorov, prva dva večinoma iz leta 1872., torej iz Burke-ove ameriške dobe, le malo jih je iz prejšnjih let, in sicer v prvem zvezku, v tretjem zvezku so izbrani njegovi govori iz poznejših dni, odkar je odpotoval iz Amerike v domovino. Posneti so največ po zapiskih poslušalcev. Zato nekateri niso popolni; objavili so toliko, kolikor so mogli stenografi ujeti.

Ko se je izvedelo, da jih namerava objaviti neki ameriški knjigotržec, je vzel Burke sam urejevanje v roke, da je ostala lastninska pravica njegovemu redu; prvi zvezek je sam pregledal, uredil in mu napisal krátek predgovor; založil ga je P. M. Haverty l. 1872.; za prvim je zagledal beli dan kmalu — l. 1873. — tudi drugi zvezek. Namesto predgovora je ponatisnil izdajatelj odlomek iz navdušenega govora, s katerim je pozdravil nadškof v Tuam-u (tjüamu) John Mac Hale (džón máč hel) P. Burke-a l. 1873. ob vrnitvi iz Amerike. Temu dostojanstveniku je Burke poklonil 1. zvezek. Tretji zvezek je oskrbel dominikanski provincijal za Severno Ameriko P. J. A. Rochford (rošfór), založil ga je P. F. Collier l. 1878.

Na književno slavo Burke ni nikoli mislil. Zato tudi ni rabil pile pri urejevanju; pustil je večinoma vse, kakor mu je prvič prikিপelo iz duše in kakor so zapisali njegovi prijatelji in častilci.

⁵⁶ Podoben mu je bil tudi v tem oziru francoski sobrat Lacordaire, o katerem piše neki kritik: «Il n'y a pas d' expression dans la langue pour rendre son action» P. Monsabré, La Predication, p. 135.

⁵⁷ St. Ignatius and the Jesuits, London, Burns & Oates, 1880.

⁵⁸ True and false Devotion, Dublin, M. H. Gill & Son.

Pozneje so prešli v zalogo P. J. Kenedy-ju, knjigotržcu svete apostolske stolice o New York-u. Meni pristopna izdaja prvega zvezka ima letnico 1896, drugega 1900, tretjega tudi 1900. Ker se vnovič ponatiskujejo,⁵⁹ nam je to očitna priča, da ima tudi mrtva Burke-ova beseda na papirju še zmerom veliko privlačno silo.

Dasi je obžalovanja vredno, da se ni več ohranilo iz njegove zapuščine, vendar moramo biti hvaležni, da se je otelo iz pozabljenosti vsaj nekaj biserov iz Burke-ove duševne zakladnice. Prijatelj cerkvene zgovornosti in krepkega angleškega jezika bo vsekdar z veseljem in velikim dušnim užitkom prelistoval to zbirko, iz katere se lepo zrcali Burke-ov jasni razum in veliko srce, njegova z vzvišenimi krščanskimi idejami vsa prepojena duša. Zdelo se mu bo, da ima pred seboj ljubega prijatelja, ki mu razkriva v prikupni obliki in s pretresujočo resnobo visoki namen in pomen našega zemeljskega življenja v svitu Kristusove vere, pravo vrednost, krasoto in srečo prihodnjega svetá.

Defunctus adhuc loquitur.

Dodatek.

V vrstah katoliških duhovnikov v Veliki Britaniji in na Irskem slovita dandanes kot pridigarja posebno dva redovnika, ki bi ju smeli imenovati duhovna dediča Tom Burke-ova.

Prvi je irski dominikanec dr. M. A. *Keane* (kin). Preden je vstopil v red sv. Dominika, — eno leto po Burke-ovi smrti — je bil že nekaj časa sveten duhovnik, doktor in profesor bogoslovja. Odkar je začel nastopati kot pridigar, je hitro zaslovel po Irskem in Angleškem. Samo štirje njegovi govori so natisnjeni v posebnih zvezkih, drugi so raztreseni po različnih listih. Tačas biva v samostanu St. Saviour v Dublinu. Njegovi rojaki so ponosni nanj kot na «Burke-ovega naslednika».

Drugi je angleški jezuit P. Bernard *Vaughan* (vón). Staroslavna rodbina Vaughan se je od nekdanj odlikovala po veliki zvestobi do katoliške cerkve; med svojimi predniki šteje celo enega mučenca v 17. stoletju. Po starem rodbinskem izročilu moški potomci navadno stopajo v cerkveno ali vojaško službo. Izmed trinajsterih otrok, osmih sinov in pet hčerá, polkovnika John Francis Vaughan-a in njegove bogoljubne žene Elizabete so si izbrali samo trije svetne stanove. Najstarejši med njimi je bil dne 19. junija 1903 umrl svetovnoznan Herbert kardinal Vaughan, tretji westminstrski nadškof.

Šesti med sinovi je Bernard, ki se je odločil za red sv. Ignacija. Morda ni na Angleškem popularnejšega duhovnika, nego je pater Bernard. Katoličani in protestantje, posebno izmed izobraženih krogov, se gnetejo okrog

⁵⁹ Nekateri angleški založniki — med njimi tudi Kenedy — ne zaznamujejo števila izdanj na naslovni strani, kakor je pri nas navada.

njegove lece. Leta 1906. je imel v Londonu, kjer je nameščen, vrsto govorov o «družbenih grehih», ki so pozneje izšli zbrani v posebni knjigi (*The Sins of Society*). V postu l. 1907. je nadaljeval isto stvarino, in sicer zopet s sijajnim uspehom. P. Bernard kaže res nenavadno samoraslo govorniško silo. Iz teh govorov se bodo poznejša stoletja učila kulturne zgodovine, trdi neki kritik z ozirom na zgoraj omenjeno zbirko.

* * *

Ob sklepu sprejmi, blagovoljni čitatelj, še majhen šopek cvetic, ki sem jih natrgal na vrtu Burke-ove zgovornosti: tri odlomke, iz katerih boš mogel slutiti in nekoliko tudi sam spoznavati njegovo glavo in srce.

I. Reka, podoba človeškega življenja.

V Cork-u, ki stoji ob reki Lee (li) na Irskem, je govoril leta 1874. pred mladeniško družbo (*Young Men's Society*):

«Glejte reko, ki teče skozi vaše mesto, kako se drvi proti morju! Ali ne išče zmerom nižjega prostora? Pojdite za njo gori do lepega gorskega jezera, odkoder izvira; pazite, kako čista je gori voda; majhna reka, ali čista kakor kristal. Stopnjema pada iz svojega vira na nižja tla čez skale, vije se po visokih pašnikih, spušča se brez prestanka navzdol, dokler slednjič ne najde oceana. Na svojem potu sprejme na tisoče nesnažnih snovi, izgublja čistoto in ljubkost, ki jo je imela od začetka svojega teka.

Kakor hiti reka do morja, tako dela grešnik. Njegova duša je prišla čista, lepa, jasna in sijajna iz krstne vode, iz vira svojega prerodenja, potem se je vila doli po strugi življenja in iskala nižin, mnogo nesnage je prišlo vanjo, ko je padala globočje, in kakor prepad hiti za prepadom — tako najde nazadnje peklenski ocean.

Čudež bi bil, ako bi kdo izmed vas mogel zadržati to reko v njenem teku in jej ukazati: «Ne teci naprej; bodi razdeljena; kar je že odteklo, naj gre dalje; toda ti se ustavi» — kakor je Mozes govoril vodi ob Rdečem morju; čudež bi bil, ako bi mogel potem prisiliti to reko nazaj navzgor po strugi, očistiti jo, kakor je bila zgoraj, zavrnuti jo zoper naravne postave, pognati jo nazaj na višine, zapoditi jo na goro, dokler bi je slednjič ne spravil še enkrat snažne, jasne in čiste do nje prvotnega izvora.

Prav to pa dela Bog v izpovednici. Grešnik hodi nepremišljeno po strmini navzdol, tisočeri madeži so se ga prijeli; okužila ga je ošabnost in počutnost, proti peklju jadra. — Duhovnik, oborožen z božjo vsemogočnostjo, ga najde v izpovednici in pravi: «Ne padaj več», in obrne ga ob strugi njegovega življenja, zavije ga nazaj po izpraševanju vesti, zavrne njegovo dušo v notranje prostore spomina, kjer zasledi vso nesnago, ki ga je kdaj ogridila, žene človeka nazaj po ograji zakramenta svete pokore, dokler ga

ne spravi do prvotnega izvira milosti — dokler ne pripelje zopet nazaj tiste duše očiščene po spokornem žalovanju — take, kakršna je bila ob dnevu, ko se je dvignila iz krstne vode.» (Pri Fitz-Patrick-u II, 150—151.)

2. Lakota na Irskem.

Pred ameriškimi poslušalci je Burke popisoval na vseh Svetnikov dan leta 1872. strahotno šibo božjo, ki je zadela njegovo domovino 1847. leta.

«Imel sem šele 16 let, toda že dovolj sem bil v letih, da sem spoznaval dobro in slabo, dovolj v letih, da sem presojal veselje in žalost. Bival sem na zahodni strani otoka, v sredi med ljudstvom, ko je vsemogočni Bog poslal nad nas svojo zadnjo in najstrašnejšo poizkušnjo, ko je angel lakote in smrti razprostrl svoje peruti in razširjal strupeno senco po deželi. Gledal sem po ulicah ležeče krepke može, ki so s pepelnatimi ustnicami mrmrali in prosili hrane, omagovali in umirali! Gledal sem mrtvega otročiča na prsih mrtve matere, ki je ležala na cesti!

Neka dobra žena, ki je živela na zahodni obali Irske, nekoliko milj od mojega rojstnega mesta Galway, je po svoji navadi hodila vsako nedeljo k sveti maši in prejemala vsako prvo nedeljo v mesecu svetó obhajilo. Lakota je prišla. Takrat je bila žena že stara, njeni sinovi so šli po svetu iskat dela in so jej obljubili, da se vrnejo in jo podpirajo, kakor jim bo mogoče. Hčere so se izselile; ostala je sama na svetu s svojim najmlajšim sinom, dvanajst- ali štirinajstletnim dečkom. Skupno sta živela, stara žena in deček. In ko je prišla nesreča v deželo s tako silo, da je vse umiralo, je klical deček po hrani, ali mati mu ni mogla ničesar dati. Hiral je pred njenimi očmi, dasi je sama sebi pritrgovala in mu dala vse, kar je imela; slednjič je položil nekega dne svojo glavo na materino naročje in umrl. Mati je tako oslabela od lakote, da ni mogla iti iz hiše k sosedom ter jih prositi, da ga pokopljejo. Po dveh dneh je ležala obnemogla ženica na tleh; pojemala je, pojemala s potrjim srcem, imela ni nikogar, ki bi jej omočil ustnice s kozarcem vode, pojemala je od lakote in žeje. Ležala je tista dva dneva in dve noči polég mrtvega sina. Tretje jutro, bila je nedelja, je slišala zvon, ki je vabil k maši v bližnjo cerkvico. Okolica je bila tačas puščava, prebivalci so izginjali. Ko je poslušala zvonjenje, je lezla po rokah in nogah iz hiše in izkušala priplaziti se do cerkvice, ki je bila oddaljena približno eno miljo. Trikrat je obnemogla na potu. Nekateri memogredoči ljudje, ki so videli, kako je slaba, so jo vzdignili in posadili zraven nekega plota in jej dali piti iz bližnjega potoka. Zopet in zopet je pešala, toda lezla je dalje in dalje, lezla do kraja, odkoder je mogla videti odprta vrata v cerkev. Mašnik je stal že pred altarjem. Ko revica zagleda altar, povzdigne svoje roke in oči k Bogu in vzklikne: »Večna čast Sinu preblažene Device!« — in se zgrudi mrtva na tla . . .

Na tisoče jih počiva v svojih mučeniških grobovih, njih duše so pa šle k Bogu; in na stotisoče se jih je izselilo s krvavečim srcem — jokali so po deželi svojih očetov in se nastanili po tujih pokrajinah, kjer so si opomogli z razumnostjo in irsko krepkovoljnostjo do blagostanja in sreče.» (Lect. and Serm. II, 603—604.)

3. Irska in katoliška vera.

Leta 1877. je slavil v Dublinu irskega apostola sv. Patrika. Sklep tistega govora, enega izmed najlepših, se glasi:

«Kakor gorski hrast in kakor cedra na Libanu je katoliška vera na Irskem kljubovala vsakemu viharju skozi štirinajststo let in — hvala bodi Bogu! — mi, nje srečni otroci, zremo danes pred seboj tisto staro resnico prav tako svežo, nje liste tako zelene, nje cvetje tako duhteče, nje sadove tako bogate kakor ob dnevih, ko jo je svetnik vsadil v tej severni deželi in blagoslovil pokrajino, ki mu jo je Bog dal, in ko je umirajoč govoril nastopne poslednje besede v irskem jeziku: «O, irska dežela! Moja molitev in moje prerokovanje je tako: Naj tudi drugi narodi izgubé vse, kar jim je Bog dal, Irska, moja dežela, ne bo nikoli izgubila čiste, prave vere, ki jo je sprejela!» Ni je izgubila; komaj jo morejo zadeti hujše poizkušnje kakor so jo že. Preteklost je najboljše poroštvo za prihodnjost. Ljubljeni bratje! Jaz se ne bojim za vero svoje domovine, toda kličem vam, da, oklepajoč se vere, delate, kakor so delali vaši pradedje, opominjam vas, da to vero — kakor Irci pred štirinajststo leti — poveličujete s svetostjo svojega življenja. Ako verujete, kar je učil Patrik, se trudite, da boste tudi živeli, kakor je Patrik živel — trudite se za sveto življenje, čisto življenje, življenje junaške ljubezni do Boga, do njegove svete Cerkve in do njegovega namestnika na zemlji, s katerim nas je združil Patrik.

In tedaj — ko pridemo do nebeških vrat in poprosimo vstopa, opirajoč se na vero, katere nas je učil Patrik, nas bo spoznal v nebesih naš duhovni oče, ki danes prosi za nas, kot svoje prave otroke in bo zaklical: «Moji so, meni so podobni, podobni so očetom, katerim sem jaz prinesel veselo oznanilo; podobni so mučencem, katerih potomec sem jaz; vero so ohranili, dokončali so dobro delo. Venčaj jih, o Gospod, kakor si nje venčal — z vero!» (Lect. and Serm. III, 126.)

Schulnachrichten.

A. Das Äußere der Schule.

I. Das Lehrpersonal.

a) Veränderungen im Lehrkörper.

- 1.) Es schieden aus dem Verbande des Lehrkörpers die Herren:
 - a) Direktor **Josef Hubad**, welcher am 31. Oktober 1906 in Lussingrande gestorben ist. (Siehe Nekrolog S. 3 und Chronik S. 60.)
 - b) Prof. **Anton Jeršinović**, dem mit Erlaß ^{U.-Min. 29. VIII. 1906,}
Z. 33.295, ^{L.-Sch.-R. 5. IX. 1906,}
Z. 4763, eine Lehrstelle am k. k. II. Staatsgymnasium in Laibach verliehen wurde.
 - c) Supplent **Bogumil Remec**, welcher mit Erlaß ^{U.-Min. 30. VIII. 1906,}
Z. 33.297, ^{L.-Sch.-R. 17. IX. 1906,}
Z. 4966, zum provisorischen Lehrer am k. k. II. Staatsgymnasium in Laibach ernannt wurde.
 - d) Supplent **Johann Janc** zufolge Erlasses des k. k. Landesschulrates für Krain vom 25. Juli 1906, Z. 3910.
- 2.) In den Verband des Lehrkörpers trat ein der Herr:
Johann Masten, Supplent am k. k. Staatsgymnasium in Marburg, der mit Erlaß ^{U.-Min. 29. VIII. 1906, Z. 33.295,}
L.-Sch.-R. 5. IX. 1906, Z. 4763, zum wirklichen Gymnasiallehrer an der hierortigen Anstalt ernannt wurde.
- 3.) Mit Genehmigung des k. k. L.-Sch.-R. für Krain vom 28. September 1906, Z. 5164, wurden die Supplenten **Josef Malnar** und **Anton Sušnik** in ihrer bisherigen Verwendung belassen und der Supplent am I. Staatsgymnasium in Laibach **Franz Verbic** sowie der Lehramtskandidat **Anton Detela** als supplierende Gymnasiallehrer neu bestellt.
- 4.) Im Lehramte wurden definitiv bestätigt die Herren wirklichen Gymnasiallehrer **Josef Bučar** (L.-Sch.-R.-Erlaß vom 19. XI. 1906, Z. 6010) und **Franz Komatar** (L.-Sch.-R.-Erlaß vom 19. XI. 1906, Z. 6011).
- 5.) Den Professoren **Anton Zupan**, **Dr. Vladimir Herle** und **Eugen Jarc** wurde die erste (L.-Sch.-R.-Erlaß vom 20. VIII. 1906, Z. 4024, bzw. L.-Sch.-R.-Erlaß vom 8. VI. 1907, Z. 2834), dem Professor **Anton Peterlin** die zweite Quinquennalzulage zuerkannt (L.-Sch.-R.-Erlaß vom 18. II. 1907, Z. 795).

b) Beurlaubungen.

Krankheitshalber der Direktor Josef Hubad bis zum Schlusse des I. Semesters mit Erlaß U.-Min. 3. X. 1906, Z. 33.667.
L.-Sch.-R. 12. X. 1906, Z. 5527.

c) Personalstand am Schlusse des Schuljahres 1906/1907.

A. Für obligate Lehrfächer.

	Name und Charakter	Ordinarius in der Kl.	Lehrfach und Klasse	Wieviel Stunden
1	Franz Pernè, Dr. der Theologie, k. k. Professor und provisorischer Leiter, Mitglied des k. k. Bezirksschulrates.	—	Religion I. a., II. a., III. a., IV., V., VI., VII., VIII. — Exhortator.	16
2	Josef Bučar, k. k. Professor, k. k. Leut. d. n. a. St. im Lw.-I.-R. Nr. 27.	VI.	Geographie I. a., I. b. — Geographie und Geschichte III. a., III. b., VI., VII. — Slowenisch III. b.	22
3	Josef Debevec, Dr. der Theologie, k. k. Professor, Kustos der deutschen Schülerbibliothek.	VII.	Religion I. b., II. b., III. b. — Latein VII. — Griechisch VII. — Slowenisch IV.	17
4	Anton Dokler, k. k. Professor, Kustos der Lehrer- und Unterstützungsfondsbibliothek.	II. a.	Latein II. a. — Griechisch VI. — Deutsch II. a., III. b.	20
5	Johann Grafenauer, k. k. wirkl. Gymnasiallehrer.	—	Deutsch III. a., V., VI., VII., VIII. — Slowenisch VII., VIII.	19
6	Vladimir Herle, Dr. der Philosophie, k. k. Professor, Kustos des naturhistor. Kabinettes.	—	Mathematik I. a., III. a., IV. — Naturgeschichte I. a., II. a., III. a., III. b., V.	19
7	Eugen Jarc, k. k. Professor.	III. a.	Latein III. a. — Griechisch V., VIII. — Propädeutik VII., VIII.	20
8	Franz Komatar, k. k. Professor, Korrespondent d. k. k. Zentralkommission für Erforschung und Erhaltung der Kunst- und hist. Denkmale, Kustos der geogr.-hist. Lehrmittelsamml.	—	Geographie und Geschichte II. a., II. b., IV., V., VIII.	18
9	Johann Masten, k. k. wirklicher Gymnasiallehrer.	V.	Latein I. b., V. — Slowenisch I. b.	17

	Name und Charakter	Ordinarius in der Kl.	Lehrfach und Klasse	Wöchentlich Stunden
10	Anton Peterlin, k. k. Professor, Kustos des physikalischen und chemischen Kabinettes.	—	Mathematik V., VI., VII., VIII. — Physik VII., VIII.	19
11	Max Pirnat, k. k. Professor.	II. b.	Latein II. b. — Deutsch II. b. — Slowenisch II. b., V., VI.	18
12	Anton Zupan, k. k. Professor, k. u. k. Leut. i. d. R. im 4. bosn.- herz. I.-R., Kustos der slow. Schülerbibliothek, Mitglied d. städt. Gemeindeausschusses.	VIII.	Latein VI., VIII. — Griechisch IV. — Slowenisch III. a.	18
13	Franz Verbic, approb. suppl. Gymnasiallehrer, Leiter der Jugendspiele.	I. b.	Mathematik I. b., II. a., II. b., III. b. — Naturgeschichte I. b., II. b., VI. — Physik IV.	21
14	Anton Detela, suppl. Gymnasial- lehrer.	III. b.	Latein III. b. — Griechisch III. b. — Deutsch I. a.	15
15	Josef Malnar, suppl. Gymnasial- lehrer, Kustos der Turngeräte.	I. a.	Latein I. a. — Slowenisch I. a., II. a.	13
16	Anton Sušnik, suppl. Gymnasial- lehrer.	IV.	Latein IV. — Griechisch III. a. — Deutsch I. b., IV.	19

B. Für nicht obligate Lehrfächer.

Gesang, in 2 Abteilungen, 4 St. w., lehrte der k. k. wirkliche Gymnasiallehrer Johann Grafenauer.

Kalligraphie, in 2 Abteilungen, 2 St. w., lehrte der supplierende Gymnasiallehrer Anton Sušnik.

Stenographie, 2 Kurse (I. Kurs in 2 Abteilungen), 6 St. w., lehrte der k. k. Professor Anton Zupan.

Turnen, in 5 Abteilungen, 10 St. w., lehrte der supplierende Gymnasiallehrer Josef Malnar.

Italienische Sprache, 2 St. w., lehrte unentgeltlich der k. k. Professor Dr. Josef Debevec.

Französische Sprache, 2 St. w., lehrte unentgeltlich der k. k. Professor Eugen Jarc.

Zeichnen, in 2 Abteilungen, 4 St. w. (vom 15. November 1906 bis 15. April 1907), lehrte Alois Novak, Volksschullehrer.

*

Gymnasialdiener: Alois Vertovšek. — Aushilfsdiener: Simon Kerč.

II. Lehrmittel.

a) Verfügbare Geldmittel.

1.) Kassarest ex 1905 (Erlaß des k. k. L.-Sch.-R. vom 2. Mai 1907, Z. 1940)	K	501'79
2.) Aufnahmstaxen	„	369'60
3.) Lehrmittelbeiträge	„	710'—
4.) Taxen für Zeugnisduplikate	„	16'—
Summe	K	1597'39

b) Vermehrung der Lehrmittelsammlungen.

1. Lehrerbibliothek.

A. Durch Ankauf.

Allgem. Literaturblatt, 16. Jahrg. — Zeitschrift für österreichische Gymnasien, 58. Jahrg. — Zeitschrift für das Realschulwesen, 32. Jahrg. — Wochenschrift für klassische Philologie von Georg Andresen und Hans Draheim, 24. Jahrg. — Archiv für slawische Philologie, 29. Band. — Österr. Mittelschule, 21. Jahrg. — Deutsche Rundschau für Geographie und Statistik, 29. Jahrg. — Dr. Wildermann, Jahrbuch der Naturwissenschaften, 21. Jahrg. — Natur und Schule, VI. Bd. — Naturwissenschaftliche Rundschau von Dr. Sklarek, 22. Jahrg. — Zeitschrift für Schulgeographie, 28. Jahrg. — Mitteilungen des Musealvereines für Krain, 1907. — Lehrproben und Lehrgänge, 89. bis 92. Heft. — Zeitschrift für Philosophie und Pädagogik von O. Flügel und W. Rein, 14. Jahrg. — Izvestja muzejskega društva za Kranjsko, 1907. — Werke der Matica Slovenska, 1906. — Dom in Svet, 20. letnik. — Ljubljanski Zvon, 27. letnik. — Kuhn, Allgemeine Kunstgeschichte (Fortsetzung). — Thesaurus linguae Latinae (Fortsetzung). — Dr. M. Munk: Die Schulkrankheiten, 1 Hft. — Die Zahnpflege in Schule und Haus. — Die Hygiene des Schulgebäudes. — Iv. Müller: Handbuch der klassischen Altertumswissenschaft III. 2.³, V. II. — Die Schriften des ersten Kinderschutzkongresses in Wien, 2 Bde.

B. Durch Geschenke.

Vom k. k. Ministerium für Kultus und Unterricht: Dr. Michael Haberlandt, Zeitschrift für österr. Volkskunde, 12. Jahrg. — Von der Direktion des k. k. österr. Handelsmuseums: Jahrbuch der Exportakademie. — Vom k. k. Schulbücherverlage: Joh. Wisnar, Austandsregeln für Schüler. — Vom verstorbenen Direktor Josef Hubad: 70 Bde. — Vom Herrn stud. iur. Josef Hubad: 5 Bde. — Vom Verschönerungsvereine Velden am Wörthersee: 1 Bd. — Von einigen Mitgliedern des Lehrkörpers: Čas I. — Vom Landesmuseum Rudolfinum in Laibach: 2 Bde. — Vom Institute für österreichische Geschichtsforschung in Wien: 3 Bde.

Gegenwärtiger Stand der Lehrerbibliothek: 1920 Bde., 52 Hefte und 2000 Programme.

2. Schülerbibliothek.

A. Durch Ankauf.

Benziger, Alte und neue Welt, 41. Jahrg. — Pustet, Deutscher Hauschatz, 33. Jahrg. — Der gute Kamerad, 21. Bd. — Das neue Universum, 27. Jahrg. — E. Hermann: Översee. — Österreichische Jugendbücher, Nr. 1 bis 6. — Spillmann: Liebet eure Feinde; Die beiden Schiffsjungen. — Krier: Die Höflichkeit. — Kleinschmid: Kaiserin Elisabeth. — F. Zöhler: Lebensbilder aus Österreich-Ungarn. — Knjige družbe sv. Mohorja, 1906. — Vrtec, 1906. — Angelček, 1906. — Zvonček, 1906. — Dom in Svet, 1906.

B. Durch Geschenke.

Vom verstorbenen Direktor Josef Hubad: 16 Bde. — Vom hochw. Herrn Professor Dr. Fr. Pernè: 51 Bde. — Vom hochw. Herrn Professor Dr. Josef Debevec: 7 Bde. — Vom Herrn Professor J. Grafenauer: 1 Bd. — Vom Herrn Musealkustos Dr. W. Šmid: 5 Bde. — Von der Verlagsbuchhandlung Tempisky in Prag: 21 Bde. — Vom Schüler der VIII. Kl. J. Pokoren: 1 Bd.

Gegenwärtiger Stand: 1700 Bde.

3. Geographische Lehrmittelsammlung.

Angekauft wurden: Fr. Orožen: Stenski zemljevid Primorskega. — Franz Toula: Geologische Karte von Mittel- und Westeuropa.

Geschenkt wurden: Vom Herrn A. Inglitsch, Stationsvorstand in Krainburg: 3 Exemplare des österr. Kursbuches.

Gegenwärtiger Stand: 2 Globen, 2 Tellurien, 1 Armillarsphäre, 3 Atlanten, 73 Karten, 200 Wandbilder, 1 Reliefkarte, 295 Photographien, 142 Münzen, 1 Kompaß, 8 Pergamenturkunden, 1 Modell für Leinwandfärberei, 26 Landschaftsbilder und 5 Gegenstände aus fernen Ländern.

4. Physikalisches Kabinett.

Angekauft wurden: Quecksilberreinigungsapparat. — Phosphoreszierende Substanzen. — Fluoreszierende Flüssigkeiten. — Schiefe Ebene aus Metall nach Bertram. — Apparat zur Demonstration des Gleichgewichtes. — Spiralförmig gesprengte Glasflasche. — Kommunizierende Röhren a. Stativ. — Voltmeter mit Platinelektroden nach Walter-Neumann. — Apparat zur Ozondarstellung aus Kaliumpermanganat nach Krebs. — Endiometer mit einfachem Stativ nach Hofmann. — 6 Abdampfschalen aus Glas. — 9 Kristallierschalen. — 8 Bechergläser ohne Ausguß. — 8 Bechergläser mit Ausguß. — 4 Kugelhöhen aus Kaliglas mit 1 Kugel. — 2 Kugelhöhen aus Kaliglas mit 2 Kugeln. — 3 Retorten ohne Tubus. — 3 Retorten mit Tubus und Stöpsel. — 6 Kochkolben mit flachem Boden und abgeschliffenem Rande. — 6 Erlenmeyerkolben. — 4 Schmelztiegel aus Meißener Porzellan. — 3 Trichterhöhen. — 2 Sicherheitsröhren nach Welter mit 1 Kugel. — 2 Meßzylinder. — 1 Tiegelzange aus Eisen. — 1 Löffel aus Drahtnetz zum Halten von Natrium. — 2 Kollodiumballons. — 1 Paar Atomgewichtstafeln, auf Papp aufgezogen.

Gesamtstand: 443 Nummern.

5. Naturalien-Kabinett.

Angekauft wurden: Pfurtscheller, Zoologische Wandtafeln.

Geschenkt wurden: Vom Herrn Gutsbesitzer V. Recher: 1 großes Herbarium. — Vom Herrn Professor Dr. V. Herle: 1 Bruchstück einer vulkanischen Bombe vom Vesuv. — Vom Herrn Professor A. Jeršinić: 1 Schwefelkristalldruse von Girgenti; 1 Porphy von der Via Appia bei Rom; Papyrusblätter von Kyane in Sizilien. — Vom Herrn Dr. L. Treo: mehrere Kalktuffe von den Plitvicer Seen. — Vom Herrn Fr. Omersa jun. durch Vermittlung des k. k. Professors Herrn Max Pirnat: eine Sammlung exotischer Schmetterlinge. — Von den Schülern: L. Deu (I. a.): 1 Muschel und 3 Schneckengehäuse; R. Loibner (II. a.) und F. Pogorelc (V.): je 1 versteinerte Muschel.

Stand am Ende des Schuljahres 1906/1907: Zoologie 5970 Stück; Botanik, Modelle und Früchte: 90 Stück; 2 Herbarien; Mineralogie: 357 Stück Mineralien, 143 Stück Gebirgsarten, 201 Stück Grundformen der Kristallmodelle, 112 hölzerne Kristallmodelle, 124 zoologische und botanische Wandtafeln.

6. Lehrmittel für Zeichnen.

Gesamtstand: 2 Apparate, 193 Holz- und Drahtmodelle für den perspektivischen Unterricht, 68 ornamentale und figurale Gipsmodelle, 80 Vorlegeblätter, 30 Pappmodelle (Stuhlmannsche Körper), 80 Holzrahmen mit Glasscheiben, 8 Gestelle, 9 Doppelmarderpinsel, 6 Reibschalen, 6 Halbliterflaschen.

7. Lehrmittel für den Gesangunterricht.

Stand am Ende des Schuljahres 1906/1907: Harmonium-Album, 1. und 2. Heft. — Spindler, Spremljevanje k ljudski pesmarici. — Slovenska pesmarica, I, II. (in je 8 Exemplaren). — Cecilija, 50 Stück. — Cantica sacra 11 St. — Volkshymne 100 St. — SS. Ciril in Metod, Foerster, 65 St. — Po povzdigovanju, Buda, 65 St. — Missa dominalis secunda, Mitterer, 82 St. — Responsoria ad missam, 37 St. — Zweistimmige Messe, Können, 89 St. — Einstimmige Messe zu Ehren des hl. Vergil, Peregrinus, 10 St. — Mašne pesmi, Foerster, 42 Stück. — Na moru, Jenko, 63 St. — Beati mortui, Mendelssohn-Bartholdy, 49 St. — Nagrobna pesem, Nedved, 58 St. — Rukovet, Mokranjac, 131 St. — Čukova ženitev, Gerbec, 108 St. — Veseli zbor, H. Sattner, 51 St. — Na planine, H. Sattner, 72 St. — Vodniku, Nedved, 42 St. — Slovenske narodne pesmi, Hubad, 1 St. — Na vrelcu Bosne, Milakovič, 1 St. — Glasbena Zora, 12 St.

III. Das Unterstützungswesen.

a) Stipendien.

Post-Nr.	Name des Stipendiums	Zahl	Betrag				Zahl der Stipendisten
			einzeln		zusammen		
			K	h	K	h	
1.	Cebašek Andreas	1	168	—	168	—	1
2.	Deu Josef	2	193	—	386	—	1
3.	Globočnik Josef I.	1	88	—	88	—	1
4.	Gollmayer Georg	1	194	—	194	—	1
5.	Gruden Jakob	1	95	—	95	—	1
6.	Guzelj Franz	1	168	61	168	61	1
7.	Gymnasial-Unterstützungsverein in Krainburg	1	66	05	66	05	1
8.	Jelloušek Franz Xaver	1	152	—	152	—	1
9.	Jerouschek Lukas	1	88	—	88	—	1
10.	Kokail Sebastian	1	146	—	146	—	1
11.	Kos Anton, Domherr	1	120	—	120	—	1
12.	Lanthieri, Graf Klemens Thaddäus	1	159	—	159	—	1
13.	Lenkowsch Georg, I. Platz	1	91	—	91	—	1
14.	Müller Johann	3	153	—	459	—	2
15.	Narobe Martin	1	80	—	80	—	1
16.	Pillak Kaspar	1	80	—	80	—	1
17.	Plankelj Christoph	2	69	—	138	—	1
18.	Repitsch Dominik	1	60	—	60	—	1
19.	Rozman Josef	1	132	30	132	30	1
20.	Schellenburg Jakob v.	4	98	—	392	—	2
21.	Schiffer von Schifferstein	4	280	—	1120	—	4
22.	Schigur Matthäus	1	87	—	87	—	1
23.	Schlakar Josef	1	193	—	193	—	1
24.	Skofitz Christoph	1	104	—	104	—	1
25.	Sluga Matthias	3	123	—	369	—	3
26.	Sormann Alexander	2	387	—	774	—	2
27.	Struppi Martin	1	80	—	80	—	1
28.	Supan Georg, Domherr	1	83	—	83	—	1
29.	Svetina Maria	1	100	—	100	—	1
30.	Zirkbacher Geistlichkeit	2	296	38	592	76	2
	Summe	44	—	—	6765	72	39

b) Der Gymnasial-Unterstützungsfond

hat die Unterstützung wahrhaft dürftiger und fleißiger Schüler durch Beteiligung mit Lehrmitteln, durch Aushilfen in Krankheitsfällen usw. zum Zwecke.

Die Bibliothek in der Obsorge des k. k. Professors Anton Dokler erwarb durch Kauf 82 Bücher. Ferner widmeten derselben: der Herr Professor Josef Bučar 1 Bd.; die Abiturienten des Schuljahres 1905/1906, u. zw. Cegnar Johann, Gogala Franz, Gogala Josef, Justin Matthäus, Snoj Andreas, Stanonik Johann, Stuller Josef, Vidic Ernst und Višner Konrad, zusammen 26 Bde.; die Schüler der II. a. Klasse Jordan Ludwig, Jordan Raimund und Pavšlar Thomas je 3 Bde.; Herr stud. iur. Josef Hubad 12 Bde. und der Herr Professor Anton Kaspret in Graz 17 Bde. Ausgeschieden wurden 176 unbrauchbar gewordene Bücher. Stand derselben am Schlusse des Schuljahres 1906/1907 1490 Lehrbücher.

Übersicht der Gebarung im Schuljahre 1906/1907.

A. Einnahmen.

a) Rest aus dem Schuljahre 1905/1906	K	—	—
b) Unterstützungsspende der löblichen Krainischen Sparkasse	„	200	—
c) Spenden der P. T. Wohltäter	„	130	—
Summe	K	330	—

B. Ausgaben.

a) Für Kleidung	K	25	—
b) „ Lehrbehelfe	„	214	07
c) „ Kostgeldbeiträge und sonstige Unterstützungen	„	90	93
Summe	K	330	—

Die Ausgaben per 330 K heben sich demnach gegen die Einnahmen per 330 K.

Verzeichnis der P. T. Spender für den Unterstützungsfond und ihre Beitragsleistungen.

Hw. Herr Kukelj Anton, fb. geistl. Rat und Pfarrer in St. Georgen	K	30	—
Frau Marenčič Marie, Hausbesitzerin und Handelsfrau in Krainburg	„	20	—
Hw. Herr Dr. Franz Pernè, k. k. Professor in Krainburg	„	30	—
Herr Teršan Jakob, k. k. Professor in Laibach	„	10	—
Der löbl. Verein der Krainischen Sparkasse in Laibach	„	200	—
x. y. z. in Wien	„	40	—

c) Studentenkonvikt.

In dem im Jahre 1904 eröffneten Studentenkonvikte erhielten im Schuljahre 1906/1907 14 Schüler — einige davon unentgeltlich — die volle Verpflegung. Die Oberaufsicht über die erwähnten Schüler führte der k. k. Professor Dr. Josef Debevec.

d) Während des Schuljahres 1906/1907 genossen mehrere Schüler durch Gewährung der Mittags- und Abendkost von seiten der hiesigen, unter der Aufsicht des Gemeindeausschusses der Stadt Krainburg stehenden Studentenküche die edelmütigste Unterstützung. Teils gegen ein niedriges Entgelt, teils umsonst erhielten zu Beginn des Schuljahres 83, am Schlusse desselben 61 Schüler die Kost. Im ganzen erhielten dieselben 13.899 Portionen (im I. Semester 6832, im II. Semester 7067) Mittags- und 13.787 Portionen (im I. Semester 6686, im II. Semester 7101) Abendkost. Die Gesamtausgaben betragen 5265 K 94 h.

e) Auch von seiten der Bürger erfreuten sich viele Schüler der Anstalt der hochherzigsten Unterstützung. Durch Gewährung der ganzen Kost oder einzelner Kosttage haben sich 24 Familien die studierende Jugend zum Danke verpflichtet.

f) Erkrankte Schüler erhielten die Medikamente vom Herrn Apotheker Karl Šavnik, Ritter des Franz-Josef-Ordens, kaiserl. Rat, Bürgermeister etc., zu bedeutend herabgesetzten Preisen.

g) Die Buchhandlung Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg in Laibach gewährte bei den von ihr dem Unterstützungsfond gelieferten Büchern einen 10% Nachlaß.

*

Die Direktion sagt allen Gönnern der Anstalt und allen Wohltätern der studierenden Jugend öffentlich den wärmsten Dank. Dieselben werden innigst ersucht, dem Gymnasium ihr geschätztes Wohlwollen auch fernerhin ungeschwächt zu bewahren und ihre Gewogenheit der mittellosen, aber fleißigen und wohlgesitteten studierenden Jugend gütigst zuwenden zu wollen.

IV. Statistik der Schüler im Schuljahre 1906/1907.

	K l a s s e												Zusammen	
	I.		II.		III.		IV.	V.	VI.	VII.	VIII.			
	a.	b.	a.	b.	a.	b.								
1.) Zahl.														
Zu Ende 1905/1906	33+1	34	30+2	27	29	28	43	25	37	32	18			336+3
Zu Anfang 1906/1907	36+1	36	28+1	29	26+2	28	45	26+1	28	33	27			342+5
Während des Schuljahres eingetreten	—	—	1	1	2	—	—	0+1	3	—	—			7+1
Im ganzen also aufgenommen	36+1	36	29+1	30	28+2	28	45	26+2	31	33	27			349+6
Darunter:														
Neu aufgenommen, und zwar:														
aufgestiegen	33+1	31	3	1	2	—	—	1	3	—	—			74+1
Repetenten	1	2	1	—	1	4	—	1+2	—	—	—			10+2
Wieder aufgenommen, und zwar:														
aufgestiegen	—	—	22+1	27	22+2	23	40	24	25	30	26			239+3
Repetenten	2	3	3	2	3	1	5	—	3	3	1			26
Während des Schuljahres ausgetreten .	5	2	3	1	2	3	2	3+2	2	3	3			29+2
Schülerzahl zu Ende 1906/1907 . . .	31+1	34	26+1	29	26+2	25	43	23	29	30	24			320+4
<i>Stamme</i>														
2.) Geburtsort (Vaterland).														
Krainburg	4+1	3	4+1	—	1+2	1	6	1	2	2	1			25+4
Krain sonst	23	27	19	27	19	24	32	15	24	25	18			233
Kärnten	1	3	—	2	2	—	2	2	—	—	2			14
Küstenland	1	—	1	—	2	—	2	3	1	—	—			12
Steiermark	2	1	2	—	2	—	1	2	2	1	3			16
<i>Stamme</i>	31+1	34	26+1	29	26+2	25	43	23	29	30	24			320+4

3.) Muttersprache.

Deutsch	2	1	3	—	1	—	—	—	—	—	—			7
Slovenisch	29+1	33	22+1	29	25+2	25	43	23	29	30	24			312+4
Böhmisch	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—			1
<i>Stamme</i>	31+1	34	26+1	29	26+2	25	43	23	29	30	24			320+4
4.) Religionsbekenntnis.														
Katholisch des lat. Ritus	31+1	34	26+1	29	26+2	25	43	23	29	30	24			320+4

5.) Lebensalter.

11 Jahre	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—			6
12 „	6+1	8	4	8	0+1	1	—	—	—	—	—			19+1
13 „	13	17	8	5	3	5	6	—	—	—	—			47+1
14 „	6	4	4	5	10+1	9	8	1	—	—	—			33
15 „	1	3	8	8	6	7	14	3	2	—	—			48+1
16 „	—	1	1+1	6	9	7	14	8	6	—	—			43+1
17 „	—	—	1	1	3	3	8	6	9	1	—			28
18 „	—	—	—	—	1	—	3	8	6	3	—			32
19 „	—	—	—	—	—	—	2	4	8	4	—			21
20 „	—	—	—	—	—	—	—	1	1	10	—			20
21 „	—	—	—	—	—	—	—	3	3	5	—			13
22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—			5
23 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—			2
<i>Stamme</i>	31+1	34	26+1	29	26+2	25	43	23	29	30	24			320+4

6.) Nach dem Wohnorte der Eltern.

Ortsangehörige	8+1	6	8+1	1	5+2	5	10	4	3	4	1			55+4
Auswärtige	23	28	18	28	21	20	33	19	26	26	23			265
<i>Stamme</i>	31+1	34	26+1	29	26+2	25	43	23	29	30	24			320+4

	K l a s s e												Zusammen
	I.		II.		III.		IV.	V.	VI.	VII.	VIII.		
	a.	b.	a.	b.	a.	b.							
7.) Klassifikation.													
a) Zu Ende d. Schuljahres 1906/1907:													
I. Fortgangsklasse mit Vorzug	6	4	2	6	1	2	5	1	4	4	3	38	
I.	13	15	17	16	13+2	11	19	16	17	14	15	166+2	
Zu einer Wiederholungspruf. zugelassen	7+1	11	6+1	1	7	6	12	4	3	7	6	70+2	
II. Fortgangsklasse	3	1	—	6	2	5	5	2	4	5	—	33	
III.	2	3	1	—	3	1	2	—	1	—	—	13	
Zu einer Nachtragsprüfung krankheits- halber zugelassen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Außerordentliche Schüler	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Stamme	31+1	34	26+1	29	26+2	25	43	23	29	30	24	320+4	
b) Nachtrag z. Schuljahre 1905/1906:													
Wiederholungspruf. waren bewilligt . . .	4	4	5	3	5	6	4	—	8	6	1	46	
Entsprochen haben	2	4	4	3	5	5	4	—	5	5	1	38	
Nicht entsprochen haben (oder nicht erschienen sind)	2	—	1	—	—	1	—	—	3	1	—	8	
Nachtragsprüfungen waren bewilligt . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Entsprochen haben	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nicht entsprochen haben	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nicht erschienen sind	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Denach. i. d. Endergebnis f. 1905/1906:													
I. Fortgangsklasse mit Vorzug	6	9	2	3	7	2	2	3	4	2	4	44	
I.	19+1	21	25+2	22	19	20	34	22	28	25	13	248+3	
II.	3	3	3	1	2	3	5	—	5	5	1	31	
III.	4	1	—	1	1	3	2	—	—	—	—	12	
Ungeprüft blieben	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Stamme	33+1	34	30+2	27	29	28	43	25	37	32	18	336+3	

8.) Geldleistungen der Schüler.

Das Schulgeld zu zahlen (I. Semester waren verpflichtet (II.)	12	14	8	3	8	7	9	2	6	6	5	80
Zur Hälfte waren befreit (I.)	6	8	4	5	14	12	12	6	5	8	5	85
Zur Hälfte waren befreit (II.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ganz befreit waren (I.)	23	20	21	27	20	21	36	25	22	27	22	264
(II.)	27	26	22	24	14	13	31	17	24	22	19	239
Das Schulgeld betrug (I. Semester K im ganzen	360	420	240	90	240	210	270	60	180	180	150	2400
(II.)	180	240	120	150	420	360	360	180	150	240	150	2550
Zusammen K	540	660	360	240	660	570	630	240	330	420	300	4950
Die Aufnahmestaxen betragen . . . K	147	138·6	16·8	8·4	12·6	16·8	—	16·8	12·6	—	—	369·6
Die Lehrmittelbeiträge betragen . . .	74	72	60	60	60	56	90	56	66	66	54	710
Die Taxen für Zeugnisduplikate be- trugen	—	—	4	—	4	—	4	—	—	—	4	16
Stamme K	221	210·6	80·8	68·4	76·6	72·8	94	72·8	74·6	66	58	1095·6

9.) Besuch des Unterrichtes in den relat.-oblig. und nicht obligaten Gegenständen.

Kalligraphie (I. Kurs	18	15	—	1	—	—	—	—	—	—	—	34
(II.)	26	17	14	18	11	17	25	17	8	13	14	24
Turnen (I. Kurs	8	5	13	11	13	3	5	6	2	2	1	37
(II.)	4	10	5	2	1	—	—	2	—	—	—	34
Gesang (I. Kurs	9	6	7	8	5	1	29	16	3	8	6	22
(II.)	—	—	—	—	—	—	—	12	2	2	—	55
Stenographie (I. Kurs	—	—	—	—	—	—	5	4	5	5	2	59
(II.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
Italienische Sprache	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Französische Sprache	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14

10.) Stipendien.

Anzahl der Stipendisten	—	1	—	2	4	—	10	3	8	5	2	35
Gesamtbetrag der Stipendien . . . K	—	296·36	—	291·61	681	—	2454·68	936	1146	784·05	486	6765·72

V. Verzeichnis der öffentl. Schüler im Schuljahre 1906/1907.*

I. a. Klasse.

Avšič Jakob, Kleče bei Laibach.	Pangeršič Pankratius, Judendorf in Steiermark.
Božnar Anton, Črni vrh.	Pavlič Anton, Prtovč.
Demšar Lukas, Češnjica.	Pavlin Alexius , Podbrezje.
Deu Lothar, Adelsberg.	Pirc Method , Krainburg.
Globočnik Stojan, Krainburg.	Pogačnik Bogdan, Podnart.
Hrovat Daniel, Steinbüchel.	Pogačnik Josef, St. Barbara b. Bischoflack.
Janja Ferdinand , Krainburg.	Rakove Cyrill, Struževo.
Justin Albin, Großblaschitz.	Sekovanič Franz, Veldes.
Kern Franz , Praprotna Polica.	Sočnik Vida, Krainburg, <i>P.</i>
Keršič Jakob, Podbrezje.	Strauß Felix, Witsch bei Unterdrauburg in Kärnten.
Keržar Johann , Eisnern.	Stirn Josef, Krainburg.
Knafelj Anton, Brezje.	Tautscher Albin, Sava bei Abling.
Kobentar Albin, Graz in Steiermark.	Tome Albin, St. Walpurga.
Lap Anton, Stein.	Udir Josef , Sp. Besnica.
Metlika Sanktus, Draga im Küstenlande.	Zupančič Viktor, Radmannsdorf.
Mohor Anton, St. Martin bei Krainburg.	
Novak Johann, Sp. Paloviče.	

I. b. Klasse.

Avbelj Josef, Trata bei Bischoflack.	Mubi Anton, Vellach bei Eisenkappel in Kärnten.
Bernik Ludwig, Stürpnik bei Selce.	Nitsch Max, St. Veit bei Lukovica.
Čadež Anton, Sp. Duplje.	Novak Johann, Grad bei Zirklach.
Česenj Josef, Krainburg.	Omersa Hermann, St. Veit in Kärnten.
Debevec Gabriel, Graz in Steiermark.	Pakiž Silvius , Reifnitz.
Demšar Karl, Zalilog bei Bischoflack.	Peterlin Johann, Podboršt.
Dolinar Johann, Smedlnik.	Potočnik Andreas, Bischoflack.
Fink Gottfried, Krainburg.	Puhar Anton, Huje bei Krainburg.
Govekar Leopold, Smedlnik.	Rebolj Anton, Srednja vas.
Grundner Wilhelm, Radmannsdorf.	Resmann Johann, Breg.
Ješe Franz, Naklo.	Rožaj Johann, Gurkfeld.
Justin Martin, Lučine.	Rožič Franz, Jauerburg.
Kern Michael, Kokrica.	Sink Josef, Attendorf in Kärnten.
Kovač Alois, Vrba.	Vidmar Josef, Neumarktl.
Kržišnik Gustav, Kresnice.	Završnik Stanislaus, Preddvor.
Kvas Franz , Zalog bei Zirklach.	Zontar Josef , Abling.
Leben Leopold, Billichgraz.	
Lengar Anton, Dovje.	

II. a. Klasse.

Andoljšek Vladimir, Suchen.	Košir Johann, Javorje bei Bischoflack.
Begelj Franz, Dvorje.	Kuralt Anton, Zabnica.
Bloudek Ctibor, Taenj.	Loibner Rudolf, Loka bei Trifail in Steiermark.
Bratina Friedrich, Haidenschaft im Küstenlande.	Pavšlar Thomas, Krainburg.
Crobath Stanislaus, Krainburg.	Perhavec Franz, Wippach.
Cunta Bartholomäus, Wippach.	Remeč Josef, Primskovo bei Krainburg.
Cvar Alois, Zamostec bei Sodražica.	Rotar Peter, Srednja vas.
Cizmek Adolf, St. Peter bei Königsberg in Steiermark.	Sočnik Verena, Krainburg, <i>P.</i>
Deu Gottfried, Adelsberg.	Stare Andreas, Zeier.
Engelman Anton, Krainburg.	Stempihar Nikolaus , Krainburg.
Hostnik Anton, Hosta bei Bischoflack.	Valjavec Ignaz, Leše.
Jordan Ludwig , Radmannsdorf.	Vidie Anton, Ljubno.
Jordan Raimund, Radmannsdorf.	Vidie Leopold, Stein.
	Vilfan Georg, Stražišče.

* Fette Schrift bezeichnet Schüler mit allgemeiner Vorzugsklasse.

II. b. Klasse.

Anžič Johann, Sidrož.
 Bajželj Bartholomäus, Stražišče.
 Baloh Anton, Jesenice.
 Benedičič Franz, Eisern.
 Bulovec Alois, Begunje bei Radmannsdorf.
 Čepič Karl, Klagenfurt.
 Drinovec Franz, Jama bei Mavčiče.
 Drmota Franz, Sora.
 Erjavec Franz, Vižmarje.
 Golmajer Johann, Kovor.
 Indihar Josef, Velike Poljane.
 Kozjek Franz, Gorenja Besnica.
 Lazar Stanislaus, Steinbüchel.
 Lilleg Erich, Gurkfeld.
 Markelj Kaspar, Martinji vrh bei Zalilog.

Markeš Valentin, Jesenice.
 Mavrič Josef, Jesenice.
 Meršolj Valentin, Radmannsdorf.
 Muri Adolf, Jezersko in Kärnten.
 Naglič Michael, Gorenja Bela.
 Omahen Emil, Neumarkt.
 Perko Johann, Gornje Vetrno.
 Potočnik Cyrill, Žirovski vrh.
 Rojina Vladimír, Vače.
 Schiffrer Franz, Zabnica.
 Šlibar Franz, Radmannsdorf.
 Urbanec Franz, Stara Fužina.
 Višnjár Josef, Radovna.
 Zužek Viktor, Laibach.

III. a. Klasse.

Florian Helena, Krainburg, P.
 Florian Katharina, Krainburg, P.
 Gasperin Rudolf, Podnart.
 Gostiša Franz, Ajdovec.
 Haicin Fridolin, Česnjevek bei Zirklach.
 Hrib Johann, Wippach.
 Jakša Johann, Loka b. Steinbrück in Steiermark.
 Jenko Franz, Česnjevek.
 Jereb Josef, Sp. Bernik bei Zirklach.
 Kosel Franz, Neumarkt.
 Kump Alexander, Möttling.
 Mejak Josef, Friedau in Steiermark.
 Oblak Alfons, St. Michael bei Rudolfswert.
 Pflaum Ferdinand, Tarvis in Kärnten.

Podrekar Franz, Krainburg.
 Premru Ladislaus, Sežana im Küstenlande.
 Pretnar Blasius, Podtabor bei Podbrezje.
 Ramoveš Johann, Oberpirnitz.
 Simonič Primus, Plužnje im Küstenlande.
 Šilar Ignaz, Žirovnica.
 Tavčar Vinzenz, Neumarkt.
 Tomazin Matthäus, Strahinjš.
 Tonejec Johann, Boh. Bela.
 Vahtar Michael, Mannsburg.
 Vidic Max, Eisenkapel in Kärnten.
 Zaplotnik Josef, Letenice bei Gorice.
 Zupančič Franz, Vrh bei Weixelburg.
 Zužek Karl, Großblaschitz.

III. b. Klasse.

Aleš Bartholomäus, Podreče bei Krainburg.
 Aljaž Johann, Jama bei Krainburg.
 Badiura Friedrich, Podgrad bei Altenmarkt.
 Bremec Paul, St. Veit bei Laibach.
 Brinjšek Franz, St. Gregor bei Reifnitz.
 Fister Valentin, Krainburg.
 Gostiša Josef, Kalce bei Loitsch.
 Jakofčič Cyrill, Vrbnje bei Radmannsdorf.
 Jelenc Alois, Bršljin bei Rudolfswert.
 Krč Anton, Predoslje.
 Matjan Alois, Naklo.
 Oblak Anton, Srednje Brdo bei Pölland.
 Orel Johann, Mannsburg.

Peterlin Milan, Oberloitsch.
 Pirnat Anton, Dravlje bei Laibach.
 Pogačnik Franz, Kropp.
 Pogačnik Franz, Zvirče.
 Soß Karl, Laibach.
 Stern Franz, Laibach.
 Stefe Matthäus, Trstenik.
 Triller Johann, Bischoflack.
 Ulčér Franz, Rudolfswert.
 Zalokar Rochus, St. Veit bei Laibach.
 Zupan Ignaz, Leše.
 Zužek Anton, Laibach.

IV. Klasse.

Ajdovec Josef, Pivka bei Naklo.
 Babič Anton, Brezje bei Mošnje.
 Bernik Peter, Stirpnik bei Selzach.
 Čenčič Franz, Selce bei Bischoflack.
 Frakelj Franz, Dražgoše.
 Gogula Nikolaus, Krainburg.
 Grošelj Friedrich, Dobje bei Pölland.
 Jalen Johann, Rodine bei Breznica.

Jelovčan Paul, Dolenja Zetina.
 Jenko Valentin, Lipica bei Bischoflack.
 Kandušer Josef, Mannsburg.
 Kepic Anton, Zirklach.
 Kobenter Johann, St. Jakob in Kärnten.
 Kordan Viktor, Triest.
 Kovač Franz, Vrba.
 Kovač Friedrich, Sittich.

Kržišnik Anton, Podobeno bei Pölland.
 Lazar Alois, Laibach.
 Marčan Josef, Goriče.
 Markič Franz, Goriče.
 Ovsenek Josef, Brezje bei Neumarktl.
 Pire Alfons, Gurkfeld.
 Pollak Ferdinand, Krainburg.
 Pucher Felix, Krainburg.
 Puček Josef, Zasavje bei Munkendorf.
 Porenta Josef, Srednje Bitnje.
 Rabič Viktor, Radmannsdorf.
 Rejic Heinrich, Idria.
 Rožaj Franz, Zabukovica bei Cilli in Steiermark.
 Rus Josef, Veldes-Zagorice.

Sire Franz, Krainburg.
 Sušnik Johann, Bischoflack.
 Šavnik Bogdan, Krainburg.
 Škrjanec Leopold, Radomlje.
 Šlibar Johann, Radmannsdorf.
 Štampihar Vladislav, Krainburg.
 Strekelj Jakob, Burgstall bei Bischoflack.
 Vidie Eduard, Eisenkappel in Kärnten.
 Vrhovec Cyrill, Dragomec.
 Vrhune Bartholomäus, Praše.
 Zaletel Karl, Neumarktl.
 Zega Andreas, Kazlje bei Sežana im Küstenlande.
 Zupan Simon, Retnje bei Neumarktl.

V. Klasse.

Ahačič Johann, Senično bei Neumarktl.
 Aljančič Vinzenz, Kovor.
 Burenk Johann, Nasoviče bei Komenda.
 Črnilec Johann, Naklo.
 Erjavec Alois, Križka vas bei Weixelburg.
 Grašič Johann, Strahinj bei Naklo.
 Janežič Anton, Leše i. Rosental in Kärnten.
 Jezerec Franz, Selzach.
 Koprivšek Stephan, Gomilsko in Steiermark.
 Lah Andreas, Dutovlje im Küstenlande.
 Lavrenčič Johann, Oberfeld bei Wippach.
 Mertelj Josef, Dvorje bei Zirklach.

Muri Ignaz, Jezersko in Kärnten.
 Omahen Albin, Laibach.
 Pagon Franz, Bukovo im Küstenlande.
 Pajntar Stephan, Bukovo im Küstenlande.
 Pirc Vladimir, Gurkfeld.
 Pogorele Friedrich, Laibach.
 Reisman August, St. Jakob i. d. Windisch-Büheln in Steiermark.
 Smrekar Paul, Laibach.
 Šubic Karl, Krainburg.
 Učakar Franz, Spitalič.
 Varl Leopold, Radmannsdorf.

VI. Klasse.

Albrecht Franz, Stein.
 Alič Franz, Trata bei Pölland.
 Bulovec Josef, Smokuč bei Breznica.
 Hafner Anton, Zabnica.
 Hofbauer Walter, Neumarktl.
 Hren Josef, Zirknitz.
 Jenšterle Johann, Sp. Danje bei Sava.
 Kmetič Jakob, Trzin.
 Križnar Laurenz, Pivka bei Naklo.
 Lazar Johann, Steinbüchel.
 Leskovec Anton, Bischoflack.
 Leskovec Johann, Bischoflack.
 Madronič Johann, Dalnje njive bei Weinitz.
 Miklavčič Paul, Dol. Dobrava bei Bischoflack.
 Močnik Johann, Praßberg in Steiermark.

Mrevlje Artur, III. Kreuz bei Haidenschaft im Küstenlande.
 Novak Stanislaus, Landstraß.
 Pavlič Franz, Loke bei Stein.
 Perko Franz, Pölland bei Bischoflack.
 Pfajfar Franz, Selea bei Bischoflack.
 Pokorn Thomas, Bischoflack.
 Potočnik Rudolf, Eisern.
 Pravhar Franz, Voklo bei St. Georgen.
 Sajovic Jakob, Predoslje.
 Sajovic Stanislaus, Krainburg.
 Stiglic Franz, Riez in Steiermark.
 Štampihar Georg, Krainburg.
 Vilfan Matthäus, Križna gora bei Altack.
 Zupanec Johann, Voglje.

VII. Klasse.

Ankele Ignaz, St. Anna bei Neumarktl.
 Basaj Josef, Suha bei Predoslje.
 Bernik Anton, Bodulje bei Bischoflack.
 Černe Boris, Stauden bei Rudolfswert.
 Česenj Karl, Krainburg.
 Globočnik Eduard, Graz in Steiermark.
 Gosar Johann, Bischoflack.
 Gruden Max, Volaka bei Großblaschitz.
 Hacc Josef, Potok bei Stein.

Jež Franz, Wippach.
 Klemenčič Paul, Trata.
 Kordan Daniel, Kronau.
 Lipar Blasius, Smarea bei Stein.
 Lukanc Alois, Orehovlje bei Krainburg.
 Markič Josef, Naklo.
 Matjašič Mauritius, Kronau.
 Megušar Anton, Selea bei Eisern.
 Mlakar Karl, Kropp.

- Mohorič Jakob**, Njivica bei Podnart.
Mrevlje Anton, Hl. Kreuz bei Haidenschaft
im Küstenlande.
Naglič Blasius, Obervellach.
Perne Johann, Povelje bei Trstenik.
Pipan Johann, Črni vrh bei Idria.
Ražem Joachim, Bazovica im Küstenlande.
Sajovic Johann, Olševek.
- Starovašnik Viktor**, Krainburg.
Šmid Johann, Rudno bei Selea.
Tavčar Matthäus, St. Leonhard bei Bischof-
lack.
Tavčar Thomas, St. Leonhard bei Bischof-
lack.
Urbanec Franz, Zalog bei Neumarktl.

VIII. Klasse.

- Čop Michael**, Dobrava bei Jauerburg.
Dobravec Johann, Boh. Češnjica in der
Wochein.
Erzin Leopold, St. Martin bei Stein.
Hafner Bartholomäus, Kropp.
Klopčič Josef, Eisnern.
Kodre Josef, Podgorje in Steiermark.
Krivic Rudolf, Wolfsbach bei Stein.
Mazovec Johann, Perovo bei Stein.
Muri Franz, Jezersko in Kärnten.
Oblak Johann, Godešič bei Bischoflack.
Perčič Michael, Rupa bei Krainburg.
Pleško Franz, Prevald bei Krainburg.
- Pogačnik Josef**, Podnart.
Poklukar Cyrill, Altenmarkt.
Pokoren Johann, Bischoflack.
Pucher Friedrich, Krainburg.
Sušnik Laurenz, Breznica bei Bischoflack.
Tavželj Franz, Zdenska vas.
Vauti Alois, Dobrava b. Bleiburg i. Kärnten.
Vidic Johann, Stranska vas.
Vidmar Johann, Videm an der Save in
Steiermark.
Zaplotnik Franz, Laže bei St. Georgen.
Zupan Johann, Mlino bei Veldes.
Zibret Jakob, Podgorje in Steiermark.

B. Inneres der Schule.

I. Durchführung des Lehrplanes.

Im Lehrplane trat keine Änderung ein.

II. Absolvierte Lektüre.

A. In den klassischen Sprachen.

a) Aus dem Lateinischen.

III. a. und III. b. Klasse: Curtius Rufus (Auswahl von Golling), I., III., IV., VI., VII., VIII., IX., X., XI., XIII., XIV., XV., XVI., XVIII., XX. Cornelius Nepos: Themistocles, Epaminondas (kursorisch).

IV. Klasse: Caesar, de bello Gallico, lib. I., II., VII. 1–20. Ovid, Met. 1, 2; Tristia 1. – Privatlektüre: Caesar, de bello Gallico, lib. III.: Bernik, Jelovčan, Jenko, Markič, Polak, Šavnik, Štampihar; lib. IV.: Frakelj, Jalen, Kepic, Kobenter, Kržišnik, Marčan, Ovsenek, Rejic, Rus, Sušnik, Šlibar, Vidic, Zupan.

V. Klasse: Livius, lib. I. (mit Auslassungen), XXI. (teilweise). Ovid (nach Sedlmayer), Met. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 17, 18; Eleg. 1, 5; Fasti 3, 5, 6, 16; Tristia 1, 8. – Privatlektüre: Ahačič, Črnilec: Ovid, Met. 9, 10, 11, 14; Aljančič: Ovid, Met. 9, 11, 14; Burenk: Ovid, Met. 9, 10, 29, 30, 31; Erjavec: Livius, lib. XXI. 30–45; Grašič: Ovid, Met. 11, 25, 27; Janežič: Ovid, Fasti 1, 2, 4; Jezerec: Livius, lib. XXI. 46–63; Koprivšek: Ovid, Ep. ex Ponto 1, 2, 3; Lah: Livius, lib. XXII. 30–45; Lavrenčič: Livius, lib. XXI. 45–55; Mertelj: Ovid, Met. 8, 9, 10, 11; Muri: Ovid, Ep. ex Ponto 1, 4, Eleg. 4. 10, Tristia 10; Omahen: Ovid, Met. 20, 29, Eleg. 4; Pagon: Livius, lib. XXI. 45–55; Pajntar: Ovid, Met. 13, 14; Pirc: Livius, lib. XXII. 1–20; Pogorelec: Ovid, Ep. ex Ponto 1, 2, 3, 4, Livius, lib. XXII. 1–7; Reisman: Livius, lib. XXII. 1–10; Smrekar: Ovid, Met. 25, 29, 30; Šubic: Ovid, Met. 28; Učakar: Ovid, Tristia 3, Fasti 7, 8; Varl: Livius, lib. XXI. 45–55.

VI. Klasse: Sallustius, bellum Jugurthinum (c. 17–19, 41, 42 privat). Cicero, I. Rede gegen Catilina. Vergil: Ecloga I., Aeneis I. Caesar, de bello civili, lib. III. 1–25 (26 bis Schluß privat). – Memoriert: Sallustius, bellum Jugurthinum, c. 1, 2. Vergil, Aeneis, lib. I. 1–49. – Privatlektüre: Cicero in Catilinam, II. 1–10; Hafner; II.: Miklavčič; II. 5–12; Mrevlje; II. 1–6; Stiglic; III. 1–6; Jenšterle, Močnik; 1–5; Križnar; III.: Leskovec Joh.; III. 6 bis Schluß; Pokorn; IV.: Hren, Potočnik, Štampihar, Vilfan; IV. 1–6; Alič; IV. 1–10; Hofbauer; IV. 6 bis Schluß; Leskovec A. Sallustius, Coniur. Cat. 1–15; Novak; bellum Jugurthinum, 16–20; Pavlič; 40–50; Perko.

VII. Klasse: Cicero, De imperio Cn. Pompei; pro Archia poeta; Laelius, de amicitia. Vergilius, Aeneis, lib. II., IV. 1–89, 450–705, VI. – Privatlektüre: Cicero, pro Milone: Basaj, Bernik, Česenj, Gruden, Jež, Matjašič, Mlakar, Mohorič, Mrevlje, Naglič, Perne, Tavčar M., Tavčar Th. Vergilius, Aeneis, lib. III. 506–683: Hace, Markič; lib. IV. 90–449: Lipar, Sajovic; lib. V. 762–871: Ankele, Basaj, Bernik, Černe, Klemenčič, Kordan, Lukanc, Matjašič, Megušar, Naglič, Pipan, Ražem, Starovašnik, Šmid, Tavčar Th.; lib. VIII. 1–368: Tavčar M., Urbanec; lib. IX.: Globočnik; lib. IX. 176–449: Klemenčič; lib. X. 362–510, lib. XI. 1–99: Perne.

VIII. Klasse: Horatius, Carmina I. 1, 2, 3, 6, 12, 14, 15, 22, 24, 26, 31, 32, 35, 37; II. 3, 7, 10, 13, 14, 18; III. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 21, 23, 30; IV. 5, 7, 8, 9; Carmen saeculare; Epoden 2, 7, 9; Sat. I. 1, 9, II. 6; Epist. I. 2, 6. Tacitus, Germania, c. 1–27; Annales I. 1–49. – Memoriert: Horatius, Carmina I. 1, II. 3, III. 30. – Privatlektüre: Horatius, Carmina: Čop: I. 10, 20, 28, II. 29, IV. 15; Dobravec: I. 10, 20, 28, II. 2, 9; Erzín: I. 20, II. 16, III. 18, IV. 3; Hafner: I. 10, 20, II. 2, III. 9; Klopčič: I. 20, II. 2; Mazovec: II. 16, 19, 20, III. 9, 25, IV. 12; Muri: II. 16, III. 16; Oblak: I. 20, 28, 34, II. 2, 6, 16, 20; Perčič: I. 7, II. 2, III. 9; Pleško: I. 20, II. 2, 19; Pogačnik: I. 20, II. 2; Poklukar: II. 16; Pokoren: II. 2, 20, III. 13, IV. 3; Pucher: I. 7, 18, 20, II. 2, 16, 19, 20, III. 9, 18, 25, IV. 3; Sušnik: II. 16, 19, 20, III. 9, 25, IV. 12; Tavželj: I. 10, 20, 28, II. 2, 9, IV. 15; Vidic: II. 16, 17, III. 9, 13, 16, 24; Zaplotnik: I. 20, 28, 34, II. 2, 6, 16; Zupan: I. 20, II. 2; Žibret: I. 18, III. 9, IV. 3. Epoden 1: Čop, Dobravec, Mazovec, Oblak, Pucher, Sušnik, Zaplotnik; 13: Mazovec, Sušnik; Sat. II. 2: Pucher, Žibret; Epist. I. 10: Muri, Poklukar; II. 1, 3: Mazovec, Sušnik; De arte poetica: Kodre, Vidmar.

b) Aus dem Griechischen.

V. Klasse: Xenophon, Chrestomathie von Schenkl: Anab. I., II., III., V. 1–42, VI. 1–13, 53–78, IX.; Comm., Herakles am Scheidewege. Homer, Ilias I., II. – Privatlektüre: Xenophon, Anab. VI. 14–30: Lavrenčič; 31–46: Koprivšek; 47–52: Šubic; 79–87: Burenk; VII. 1–13: Mertelj; 14–50: Janežič; 50–86: Muri; VIII. 1–23: Varl, Erjavec, Črnilec; 24–59: Lah, Pagon; 59 bis Schluß: Reisman; X.: Pirc.

VI. Klasse: Homer, Ilias VI., VII., XVI., XVIII., XIX. 1–281, XXII. Herodot (Auswahl von Scheindler): 1, 4, 5, 12, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26. Xenophon, Chrestomathie von Schenkl, Kyrup. 1, 6. – Privatlektüre: Homer, Ilias III. 114–233: Hafner; III.: Kmetič; III. 120–250: Miklavčič, Novak; III. 1–300: Vilfan; IV.: Alič; IV. 1–180: Lazar; X.: Leskovec Johann; XII. 1–150: Hren; XX.: Križnar, Leskovec Anton, Perko. Herodot (Auswahl von Scheindler) 9, 10: Mrevlje; 16–18: Miklavčič, Novak, Zupanec; 19: Sajovic Jakob; 29: Hren; 30: Sajovic Stan., Štempihar, Pfajfar.

VII. Klasse: Demosthenes, I. olynthische, III. philippische Rede. Homer, Odyssee I. 1–89, V., VI., VIII. 416–598, IX., X. 1–79, 135–574, XI., XII. 151–200, XIII. 1–124. – Privatlektüre: Demosthenes, Rede vom Kranze: Basaj, Bernik, Jež; II. philippische Rede: Mlakar. Homer, Odyssee VII.: Hace, Kordan, Mohorič, Starovašnik; XIV.: Basaj, Bernik, Mohorič, Naglič, Šmid, Tavčar M., Tavčar Th.; XVIII.: Matjašič, Markič; XXII.: Globočnik, Gruden, Lipar, Mrevlje, Urbanec; XXIII.: Ankele, Černe, Česenj, Lukanc, Megušar, Perne, Pipan, Ražem, Sajovic.

VIII. Klasse: Platon: Apologie, Kriton, Laches, Anfangs- und Schlußkapitel des Phaedon. Sophokles: Elektra. Homer, Odyssee XIX. – Privatlektüre: Erzin: Odyssee III., XXIII.; Poklukar: Odyssee XI., XII.; Krivic: Plutarch, Perikles; Pucher: Platon, Protagoras; Mazovec und Sušnik: Euripides, Hippolytos; Pokoren: Euripides, Medea; Muri: Platon, Phaedon; Vidmar: Odyssee XXIII.; Zaplotnik: Plutarch, Alexander.

B. Aus dem Deutschen.

V. Klasse: Deutsches Lesebuch von L. Lampel, I. Teil: 1, 2–5, 7, 9, 16, 18, 23, 24, 26, 27, 28–33, 35–43, 44–60, 61–73, 75–87, 91–95, 98, 103, 108, 109, 115, 118, 123, 124, 126, 134–136, 146–150, 151, 157–159. – Memoriert wurden die Gedichte des Kanons.

VI. Klasse: Die literarischen Proben des Lesebuches; Lessing: „Minna von Barnhelm“; „Emilia Galotti“. – Memoriert wurde: 15.

VII. Klasse: Die literarischen Proben des Lesebuches; Goethe: „Iphigenie auf Tauris“. – Privatlektüre: Goethe: „Götz von Berlichingen“, „Egmont“; Schiller: „Die Räuber“, „Fiesco“, „Kabale und Liebe“; Shakespeare: „Macbeth“. – Memoriert wurden die Gedichte des Kanons.

VIII. Klasse: Die literarischen Proben des Lesebuches; Schiller: „Wallensteins Lager“, „Piccolomini“, „Wallensteins Tod“, „Wilhelm Tell“; Goethe: „Hermann und Dorothea“, „Faust“, I. Teil; Grillparzer: „Sappho“. – Privatlektüre: Schiller: „Braut von Messina“, „Maria Stuart“, „Jungfrau von Orleans“; Grillparzer: „Die Ahnfrau“. – Memoriert wurde: Schiller: „Das Lied von der Glocke“.

C. Aus dem Slowenischen.

V. Klasse: Sket, Slovenska čitanka za V. in VI. razred: Uvod, §§ 1–9, št. 1, 2, 10, 11, 14, 17, 19, 20, 21, 25, 35, 43, 48, 49, 56–60, 62–70. – Memoriert wurde: „Vojska z volkom in psom“ (teilweise), „Rošlin in Verjanko“, „Lepa Vida“, „Mornar“, „Mutec osojski“, „Svetopolkova oporoka“, „Smrt carja Samuela“, „Jeftejeva prisega“, „Ubežni kralj“. – Gelesen wurde: Aleksandrov: „Poezije“; A. Aškerc: „Zlatorog“; Baumbach-Funtek: „Zlatorog“.

VI. Klasse: Sket, Slovenska čitanka za V. in VI. razred: Uvod, §§ 9–25, št. 71, 73, 74, 76–79, 84, 86, 87, 91, 92, 97, 98, 103, 105, 106, 108, 110, 112, 113, 115, 117, 120, 121–123, 124, 134, 145, 146, 148, 149, 152, 153, 156, 159, 162, 165, 168. – Memoriert wurde: „Krst pri Savici“ (Uvod; „Krst“ teilweise), „Pobratimija“, „Junak in lastovka“, „Nazaj na morje“, „Oljki“ (teilweise), „Pesem o pesmi“ (teilweise), zwei Sonette Prešeren's. – Gelesen wurde: Nenadović: „Kosovo“; Dragotin Kette: „Poezije“; J. Jurčič: „Sosedov sin“; J. Kersnik: „Očetov greh“.

VII. Klasse: Sket, Staroslovenska čitanka: A. I. 4, II. 2, III. 4, IV. 1, B. I. 1; Sket, Slovstvena čitanka: 1–52; Prešeren: Soneti; Izbor iz „Hrvatske knjižnice (I.) Slovenske Matice“; Shakespeare: „Kralj Lear“. – Memoriert wurden die Gedichte des Kanons.

VIII. Klasse: Sket, Slovstvena čitanka; Prešeren: Poezije; Levstik: Poezije; Stritar: Poezije; Vodnik: Pesmi. – Memoriert wurde: Prešernovi soneti (mit Auswahl).

III. Themata.

a) Zu den deutschen Arbeiten am Obergymnasium.

V. Klasse.

Hausarbeiten: 1.) Der Erbkönig. (Nacherzählung.) — 2.) „Das Glück von Edenhall“ und „Belsazer“. (Ein Vergleich.) — 3.) Der letzte Schultag vor Weihnachten. — 4.) Der Gedankengang der zweiten Rede Philos im Hohen Rate. — 5.) „Einem Toren ist eigen — Zweierlei, das ihm schlecht gedeiht; — Zur Redezeit zu schweigen — Und zu reden zur Schweigezeit.“ (Friedrich Rückert.) — 6.) „Ferro nocentius aurum.“ (Ovid.) — 7.) Der Gedankengang von Klopstocks Ode „Die Frühlingsfeier“.

Schularbeiten: 1.) Das Leben des Verschlagenen auf der Insel Salas y Gomez. (Nach der dritten Schiefertafel.) — 2.) Der Tod Siegfrieds. — 3.) Wie rettete sich Reineke der Fuchs vor dem Tode auf dem Galgen? — 4.) Wie vollführte Hüon Karls Auftrag? — 5.) Der Karsamstag. (Schilderung.) — 6.) Der Gang der Schlacht bei Dürnkrot. (Nach Ottokar Lorenz.)

VI. Klasse.

Hausarbeiten: 1.) Ein Ferialtag. — 2.) Ir ensult niht vil gefrâgen. (Ihr sollt nicht viel fragen. Parzival.) — 3.) Wie spiegelt sich die nordische Sage von Hilde im Gudrunliede? — 4.) Die Schilderung der Jahreszeiten in Hallers „Alpen“. — 5.) „Sollen nicht die Dohlen dich umschrei'n, — Mußt nicht Knopf auf dem Kirchturm sein“. (Goethe.) — 6.) „Entzwei und gebiete! Tüchtig Wort, — Verein' und leite! Bess'rer Hort.“ (Goethe.) — 7.) „Man spricht selten von der Tugend, die man hat; aber desto öfter von der, die uns fehlt.“ (Minna von Barnhelm, II. 1.) Die Bedeutung dieses Spruches ist am Charakter Tellheims zu zeigen.

Schularbeiten: 1.) Des Minnesangs Frühling. — 2.) Der Gedankengang der „Elegie“ Walters von der Vogelweide. — 3.) Das Glück — eine Klippe, das Unglück — eine Schule. — 4.) Der Gedankengang der Ode Klopstocks „An den Erlöser“. — 5.) Der Werdegang Wielands. — 6.) Wie hat Lessing in „Emilia Galotti“ die Aufgabe der Exposition gelöst?

VII. Klasse.

Hausarbeiten: 1.) Der Kranz in seiner mannigfaltigen Bedeutung. — 2.) „Viel Glücke hat viel Neid, viel Gut hat viel Gefahren, — Ein mittelmäßig Stand kann manche Not ersparen.“ (Fr. Logau.) — 3.) „Die Elemente hassen — Das Gebild der Menschenhand.“ (Schiller.) — 4.) Die Schilderung der Zeitverhältnisse in Goethes „Götz“. — 5.) Egmont und Alba. (Vergleichende Charakteristik.) — 6.) Karl Moor. (Charakteristik.) — 7.) Die Schilderung der staatlichen und gesellschaftlichen Verhältnisse in Schillers „Kabale und Liebe“.

Schularbeiten: 1.) Der französische und der englische Einfluß auf die deutsche Literatur bis Goethe. — 2.) Die Bedeutung Herders für die Wiedergeburt der Slawen. — 3.) Die literarischen Revolutionen in der deutschen Literatur und ihre Ideen. — 4.) Goethe und der Herzog. (Nach Goethes

Gedichte: Ilmenau.) — 5.) Willst du nichts Unnützes kaufen, — Mußt nicht auf den Jahrmarkt laufen.“ (Goethe.) — 6.) Wie erfüllt Iphigenie ihre Aufgabe als Entsühnerin ihres Geschlechtes?

VIII. Klasse.

Hausarbeiten: 1.) „Wer mit dem Leben spielt, — Kommt nie zurecht; — Wer sich nicht selbst befiehlt, — Bleibt immer ein Knecht.“ (Goethe.) — 2.) „Ut adolescentem, in quo senile aliquid, sic senem, in quo adolescentis est aliquid, laudamus.“ (Cicero.) — 3.) Die Grundlagen des Familien- und Staatslebens nach Schillers „Glocke“. — 4.) Die Begegnung der Königinnen in Schillers „Maria Stuart“. — 5.) Die Bedeutung der Lionelszene für Handlung und Charakteristik in Schillers „Jungfrau von Orleans“. — 6.) Wie stellt Schiller die Notwendigkeit und Berechtigung von Geßlers Ermordung dar? — 7.) Parzival — Simplicius Simplicissimus — Faust, als Bilder der Seelenkämpfe in verschiedenen Jahrhunderten.

Schularbeiten: 1.) Die Soldaten des Friedländers. (Nach „Wallensteins Lager“.) — 2.) Was für Bedeutung hat Sesinas Gefangennahme für die tragische Entwicklung in Wallensteins Charakter? — 3.) Das Dramatische in „Hermann und Dorothea“. — 4.) Maria Stuart. (Charakteristik.) — 5.) Mein künftiger Beruf und seine ideale Seite. Motto: „Ein jeder gibt den Wert sich selbst, — Den Menschen macht sein Wille groß und klein.“ (Schiller). — 6.) Welche Dienste hat Österreich der Zivilisation des Abendlandes geleistet? (Maturitätsarbeit.)

Freie Vorträge.

VII. Klasse.

1.) Die Literatur der althochdeutschen Zeit. (Gruden.) — 2.) Adalbert Stifter als Klassiker der Naturschilderung. (Perne.) — 3.) Übersicht der Dichtung des 11. und 12. Jahrhunderts. (Matjašič.) — 4.) Übersicht der Dichtung des 14. und 15. Jahrhunderts. (Mrevlje.) — 5.) Goethes „Egmont“. (Urbanec.) — 6.) Die Gelehrtendichtung. (Hace.) — 7.) und 8.) Die ritterliche Lyrik. (M. Tavčar und Lipar.) — 9.) Die Narrenliteratur. (T. Tavčar.) — 10.) Das deutsche Volkslied. (Ražem.) — 11.) Die Entwicklung des deutschen Romans. (Mrevlje.) — 12.) Johann Gottfried Herder. (Mlakar.) — 13.) Die Entwicklung der sozialen Frage im XIX. Jahrhundert. (Jež.) — 14.) Der Einfluß fremder Literaturen auf die deutsche. (Basaj.) — 15.) „Iphigenie auf Tauris“ von Euripides und Goethe. (Sajovic.)

VIII. Klasse.

1.) Entwicklung des Tierepos im Deutschen. (Vidmar.) — 2.) Entwicklung des deutschen Dramas. (Vauti.) — 3.) Die poetische Literatur der althochdeutschen Periode. (Čop.) — 4.) Der Spielmann und seine Dichtung. (Erzin.) — 5.) Umland als Dichter. (Hafner.) — 6.) Der Göttinger Hainbund. (Perčič.) — 7.) Die Kulturverhältnisse und deren Einfluß auf die deutsche Literatur. (Krivic.) — 8.) Die Entwicklung des Minnesangs. (Tavželj.) — 9.) Meine Lieblingshelden im Schillerschen „Don Carlos“. (Pokoren.)

b) Zu den slowenischen Arbeiten am Obergymnasium.

V. Klasse.

Domače naloge: 1.) „V gorah se dela dan, — v gorah žari, . . . — bratje, le ven na plan, — na vrh planin.“ (Iv. N. Resman.) — 2.) „Življenje človeško podobno je vodi, — ki vsaka po svoji strugi hodi.“ (Fr. Levstik.) — 3.) „Tiha noč je. Polna sije — luna z jasnega neba; — belo krilo zemljo krije, — v mesečini blesketa.“ (J. Stritar.) — 4.) „In tisoč brstij cvete, — odpira cvet se vsak, — in vse bori se, gnjete, — za žitje, žar in zrak.“ (Baumbach-Funtek.) — 5.) Narodna noša v mojem rojstnem kraju.

Šolske naloge: 1.) „Na tisto tiho domovanje, — kjer mnogi spe nevzdravno spanje, — kjer kmalu, kmalu dom bo moj in tvoj, — nočoj se vsul je roj močan.“ (S. Gregorčič.) — 2.) Najvažnejši nabiratelji slovenskega narodnega blaga. — 3.) Sredstva, katera uporablja France Levstik, da nam vzbuja sočutje do svojega „Ubežnega kralja“. — 4.) Iz Kranja do Struževga. (Izprehod.) — 5.) „Vest je na srcu oljkova mladika, — če po pravice blagem potu hodiš; — če pa v slepote kužni mlaki blodiš, — je pisan gad, ki te brez mira pika.“ (Fr. Cegnar.)

VI. Klasse.

Domače naloge: 1.) „Dom slovenski, zemlja sveta! — Mar je še kje lepši kraj? — Gledal mesta sem nešteta — silil k tebi sem nazaj.“ (Iv. N. Resman.) — 2.) Zgodovinsko ozadje Prešernovega „Krsta pri Savici“. — 3.) „Prišel čas je krog Božiča, — bele naokrog gore, — k dvorom bliža se lisica, — v snegu zajčje so steze.“ (Aleksandrov.) — 4.) Vsebina Jurčičeve povesti „Sosedov sin“. — 5.) Habsburžan Rudolf IV., Luksemburžan Karel IV. in Anžuvinec Ludovik Veliki. (Kulturna slika.)

Šolske naloge: 1.) Pokrajinsko ozadje Prešernovega „Krsta pri Savici“. — 2.) „Popotniki smo vsi, samo — ta hodi peš in ta se vozi; — če peša, omahuje kdo, — priskoči, bratu brat pomozi!“ (J. Stritar.) — 3.) Simona Gregorčiča oda „Oljki“ pa glavne smeri njegovega pesniškega stvarjanja. — 4.) „Lastovke, oj Bog vas sprimi, — ko po dolgi, ostri zimi — priletele ste nazaj — v mirni naš planinski raj.“ (S. Gregorčič.) — 5.) „Um je krmilo tvojega življenja, — preluka svetla luč na morskem bregu, — ki kaže ladji v nočnem burnem begu — rešilna pota, pota pogubljenja.“ (Fr. Cegnar.)

VII. Klasse.

Domače naloge: 1.) „Starec gre iz gorske hiše — in spomin se mu posili.“ (S. Jenko.) (Črtice iz njegovega življenja.) — 2.) *Ἡράκλειος δ' αἰὲν πολλὰ διδασκόμενος.* (Solon.) — 3.) Kako se razvijajo misli v Gregorčičevi pesmi „Človeka nikar?“ — 4.) „Beže časi, beže, — leto kakor ura, — eno pa ne mine, — trdno stoji krivda.“ (Erben.) — 5.) Čas je veter, ki pleve razpihava in le zrno pušča. (Fr. Levstik.)

Šolske naloge: 1.) Preteklost je raj starosti, prihodnost raj mladine. — 2.) Meč, plug, pero. — 3.) „Ne plaši se znoja, ne straši se boja, — saj moško dejanje krepčuje moža, — a pokoj mu zdrave moči pokonča; — dejanje ti ljubi, a boj se pokoja!“ (S. Gregorčič.) — 4.) „Na tujo moč ne zidaj dosti, — le nase stavi ves svoj up!“ (Jos. Cimperman.) — 5.) Kako se je razvijal V. Vodnik kot pesnik?

VIII. Klasse.

Domače naloge: 1.) Farni zvonovi premilo pojo. Nar. pesem. — 2.) V koliko velja Avgustinov izrek: „Unius libri lectorem timeo?“ — 3.) S kako pravico imenujemo Grško zibelko zapadne kulture? — 4.) Prešernova elegija „V spomin Matija Čopa“. — 5.) Poljubno izbrana literarna naloga.

Šolske naloge: 1.) „Živeti vrli mož ne sme za sé, — iz bratov sreče njemu sreča klije, — veselje ljudsko njemu v oku sije — in tuja solza mu meči srce.“ (S. Gregorčič.) — 2.) Kako važnost ima za avstrijsko zgodovino Moravsko polje? — 3.) „Prošna za krajnsko modrino“ in „Iliria oživljena“. Njih pomen v razvoju našega prvega pesnika. — 4.) Prešernovo stališče napram ilirizmu. — 5.) Odkritje Amerike in njega svetovnozgodovinski pomen. (Zrelostni izpit.)

Prosti govori.

VII. Klasse.

1.) Slovensko slovstvo v protestantovski dobi. (Ankele.) — 2.) Prosvetne razmere v protestantovski dobi. (Mlakar.) — 3.) Najstarejše slovensko in staroslovensko slovstvo. (Klemenčič.) — 4.) Prosvetne razmere v jožefinski dobi. (Jež.) — 5.) Doba francoske okupacije. (Jež.) — 6.) Najstarejša zgodovina Slovencev. (Basaj.) — 7.) Pradomovina Slovanov in njih selitev na Balkan. (Bernik.) — 8.) Slovenski dijak v našem slovstvu. (Pipan.) — 9.) Henrik Ibsen in njegova dela. (Černe.) — 10.) Cankar kot kritik. (Mohorič.) — 11.) Matija Valjavec. (Naglič.)

VIII. Klasse.

1.) Slovstveni pregled jožefinske dobe. (Perčič.) — 2.) Zgodovina Slovencev do l. 750. (Zaplotnik.) — 3.) Ciril in Metod in njih slovstveno delo. (Vidmar.) — 4.) Simon Gregorčič. (Mazovec.) — 5.) Aleksij Vasiljevič Koljcev. (Mazovec.) — 6.) O. Zupančič. (Mazovec.) — 7.) Ilirizem. (Sušnik.) — 8.) Prešeren in Kette. (Krivic.)

IV. Maturitätsprüfungen.

A. Im Schuljahre 1905/1906.

I. Im Sommertermine.

Die Themen für die schriftlichen Prüfungen sind im vorjährigen Jahresberichte, S. 57, angegeben.

Die mündlichen Prüfungen wurden am 17. und 18. Juli unter dem Vorsitz des Herrn k. k. Landesschulinspektors Franz Hubad abgehalten.

II. Im Herbsttermine

wurden die mündlichen Prüfungen am 20. September abgehalten.

Das Ergebnis der Maturitätsprüfungen im Schuljahre 1905/1906 stellt sich nach Abhaltung der Wiederholungsprüfungen folgendermaßen dar :

	Öffentliche	Privatisten	Externe
Schülerzahl der VIII. Klasse am Schlusse des Semesters	18	—	—
Zur Maturitätsprüfung meldeten sich	18	—	—
„ schriftlichen Prüfung sind erschienen	18	—	—
Zurückgetreten sind vor der mündlichen Prüfung	1	—	—
Zur mündlichen Prüfung im Julitermine sind erschienen	16	—	—
Zur mündlichen Prüfung im Herbsttermine sind erschienen	1 + 1 W.	—	—
Davon reif mit Auszeichnung	3	—	—
„ reif	14	—	—
„ reprobiert auf ein Jahr	—	—	—
„ „ für immer	—	—	—

Namensliste der Approbierten.
(Fetter Druck bedeutet reif mit Auszeichnung.)

Post-Nr.	Namen der Approbierten	Geburtsort	Geburtsjahr	Ort der Studien	Dauer der Studien	Gewählter Beruf
1	Bertoncelj Josef	Eisern	1883	L-VIII. Kl. K. F. J. G. Krainburg	1895/6-1905/6	Agronomie
2	Cegnar Johann	Altlack	1887	dto.	1897/8-1905/6	Agronomie
3	Gogala Franz	Krainburg	1887	dto.	1898/9-1905/6	Theologie
4	Gogala Josef	Krainburg	1886	dto.	1897/8-1905/6	Theologie
5	Jenko Josef	Radmannsdorf	1885	dto.	1896 7-1905/6	Tierarzneikunde
6	Justin Matthäus	Lees	1886	dto.	1898/9-1905/6	Medizin
7	Porenta Anton	Unterfelchtung	1884	dto.	1896 7-1905/6	Eisenbahwesen
8	Snoj Andreas	Vizmarje	1886	dto.	1898/9-1905/6	Theologie
9	Stanonik Johann	Zabja vas	1887	dto.	dto.	Jus
10	Steinbauer Franz	Krainburg	1888	dto.	dto.	Jus
11	Stele Franz	Tunjice bei Stein	1886	dto.	dto.	Unbest.
12	Stuller Josef	Spodnje Duplje	1887	dto.	dto.	Agronomie
13	Sprajcar Peter	Strahinj	1884	dto.	1896 7-1902/3 und 1905/6	Theologie
14	Štefančič Jakob	Unterferlach bei Petschenitzen in Kärnten	1885	I.-VIII. Kl. St. G. Villach VIII. Kl. K. F. J. G. Krainburg	1896 7-1903/4 1905/6	Unbest.
15	Veber Franz	Zalilog	1884	I.-V. Kl. K. F. J. G. Krainburg V.-VI. Kl. St. G. Rudolfswort VI.-VIII. Kl. K. F. J. G. Krainburg	1895/6-1900/1 1901/2-23./12. 1902 15./1. 1903-1906/6	Montanistik
16	Vidic Ernst	Eisenkappel in Kärnten	1887	I.-VIII. Kl. K. F. J. G. Krainburg	1898/9-1905/6	Medizin
17	Višner Konrad	Bischoflack	1883	dto.	1895/6-1905/6	Technik

Namensliste der Approbierten.

(Fetter Druck bedeutet reif mit Auszeichnung.)

Post-Nr.	Namen der Approbierten	Geburts- jahr	Ort der Studien	Dauer der Studien	Gewählter Beruf
1	Čop Michael	1888	Krainburg I. – VIII.	1899/1900 bis 1906/7	Eisenbahn- wesen
2	Dobravec Johann	1887	dto.	1898/9 – 1906/7	dto.
3	Erzin Leopold	1886	dto.	1899/1900 bis 1906/7	Tierarznei- kunde
4	Klopčič Josef	1886	dto.	dto.	Theologie
5	Kodre Josef	1885	Cilli I. – VI. Krainburg VI. – VIII.	1898/9 – 1903/4 1904/5 – 1906/7	Tierarznei- kunde
6	Krivic Rudolf	1887	Krainburg I. – VIII.	1899/1900 bis 1906/7	Jus
7	Mazovec Johann	1888	dto.	dto.	Philosophie
8	Muri Franz	1889	dto.	dto.	dto.
9	Pogačnik Josef	1889	dto.	dto.	Medizin
10	Pokoren Johann	1887	dto.	dto.	Jus
11	Pucher Friedr.	1889	dto.	dto.	Philosophie
12	Sušnik Lorenz	1887	dto.	dto.	dto.
13	Tavželj Franz	1886	Laibach II. St.-Gymn. I. – VI. Krainburg VI. – VIII.	1898/9 – 1903/4 1904/5 – 1906/7	Postwesen
14	Vidic Johann	1886	Laibach I. St.-Gymn. I. – V. Krainburg VI. – VIII.	1899/1900 bis 1903/4 1904/5 – 1906/7	Eisenbahn- wesen
15	Vidmar Johann	1887	Krainburg I. – VIII.	1899/1900 bis 1906/7	Jus
16	Zaplotnik Franz	1885	dto.	dto.	Medizin

V. Verzeichnis

der für das Schuljahr 1907/1908 in Gebrauch zu nehmenden Lehrbücher.

Lehrgegenstand	Klasse	Volle Bezeichnung des Buches (neueste Auflage)	Zugelassen mit Erlaß: K.-U.-M.	Gleichz. zuläss. Aufl.
H O L L E N D I S C H E	I.	Veliki katekizem ali kršćanski nauk, Preis K — 80	22. März 1897, Z. 7011. Alle Bischöfe in Wien am 9. April 1894	
	II.	Katekizem wie in I. Lesar Ant., Liturgika, 4. izdaja, Preis K 2 30	25. Oktober 1896, Z. 25.572. F. B. O. Laibach am 4. März 1896, Z. 634	3. Aufl.
	III.	Karlin Andr., Zgodovina razodetja božjega v stari zavezi, Preis K 2 —	25. Juni 1896, Z. 15.427. F. B. O. Laibach am 13. September 1895, Z. 2061	
	IV.	Karlin Andr., Zgodovina razodetja božjega v novi zavezi, Preis K 2 —	20. April 1897, Z. 8821. F. B. O. Laibach am 23. März 1897, Z. 669	
	V.	Wappler, Dr. A., Lehrbuch der kath. Religion, I. Teil, 9. Aufl., Preis K 2 —	3. November 1906, Z. 40.966. F. B. O. Laibach am 21. Mai 1877, Z. 697	die früheren
	VI.	Wappler, Dr. A., Lehrbuch der kath. Religion, II. Teil, 8. Aufl., Preis K 2 40	17. September 1903, Z. 30.151. F. B. O. Laibach am 21. Mai 1877, Z. 697	7.—2.
	VII.	Wappler, Dr. A., Lehrbuch der kath. Religion, III. Teil, 6. Aufl., mit Aus- schluß der früheren, Preis K 2 40	17. September 1903, Z. 30.151. F. B. O. Laibach am 21. Mai 1877, Z. 697	
	VIII.	Bader P. M., Lehrbuch der Kircheng- geschichte, 6. Aufl., Preis K 1 90	22. September 1903, Z. 28.156. Gesamt- Episkopat in Wien, November 1901	5. Aufl.
O D O N I S C H E	I.	Tominšek, dr. Jos., Latinska slovnica, Preis K 3 20. Wiesthaler Fr., Latinske vadbe za I. gimn. razred, 3. natis, mit Ausschluß der früheren, Preis K 2 30	2. August 1906, Z. 28.589 20. Juni 1898, Z. 14.357	
	II.	Slovnica wie in I. Wiesthaler Fr., Latinske vadbe za II. gimn. razred, 2. natis, mit Aus- schluß der früheren, Preis K 3 20	18. März 1897, Z. 5989	
	III.	Kermavner V., Latinska slovnica, 2. natis, Preis K 3 20 Požar, dr. L., Latinske vadbe za III. gimn. razred, Preis K 2 — J. Golling, Chrestomathie aus C. Nepos und Q. Curtius Rufus, Preis K 1 40	22. September 1893, Z. 21.015 1. April 1897, Z. 7462 4. Jänner 1901, Z. 35.121	1. Aufl.
	IV.	Slovnica wie in III. Požar, dr. L., Latinske vadbe za IV. gimn. razred, Preis K 2 20 Caesar, De bello Gallico, ed. Prammer, 6. Aufl., Preis K 2 — Ovids ausgewählte Gedichte, von Sedl- mayer, 7. Aufl., Preis K 1 90	4. September 1901, Z. 25.562 1. Oktober 1906, Z. 36.499	5.—1. 6.—4.
	V.	Scheindler, Latein. Schulgrammatik v. Dr. R. Kauer, 6. Aufl., Preis K 2 60 Stupflo K. Fr., Aufgaben zu lat. Stil- übungen, II. Teil, 3. Aufl. v. J. Rappold, Preis K 3 60 Zingerle, T. Livii ab urbe condita, I. I., II., XXI. u. XXII., 7. Aufl., Preis K 2 20	21. Juni 1906, Z. 22.751 28. April 1904, Z. 13.959 10. Februar 1906, Z. 2487	5.—2. 6.—1.
	VI.	Ovid wie in IV. Grammatik wie in V. Übungsbuch wie in V. Ciceros Reden gegen Catilina, ed. Nohl, 3. Aufl., Preis K 1 — Sallustii bellum Jugurthinum, ed. Scheindler, 2. Aufl., Preis K 1 20 Caesar, De bello civili, I. III., ed. Eymor, Preis K 1 20 Vergilii Aeneidos epitome, ed. Klouček, 4. Aufl., Preis K 2 60		2. u. 1. 1. Aufl. 3. Aufl.

Lehrgegenstand	Klasse	Volle Bezeichnung des Buches (neueste Auflage)	Zugelassen mit Erlaß: K.-U.-M.	Gleichz. zuläss. Aufl.	
H e r e i n s c h e	VII.	Grammatik wie in V. Übungsbuch wie in V. Cicero, De imperio Cn. Pompei, ed. Nohl, 3. Aufl., Preis K — 70 — Cato maior de senectute, ed. Schiche, 2. Aufl., Preis K — 86 — Rede gegen G. Caecilius und das vierte Buch der Anklageschrift gegen C. Verres, ed. Nohl, 2. Aufl., Preis K 1 40. Vergil wie in VI.		2. u. 1. 1. Aufl.	
	VIII.	Grammatik wie in V. Sedlmayer-Scheindler, Lat. Übungsbuch für die Oberklassen der Gymnasien, 2. Aufl., Preis K 3 —	18. Oktober 1899, Z. 27.025	1. Aufl.	
		Tacitus, Historische Schriften in Auswahl v. A. Weidner, 2. Aufl., Preis K 2 —	13. Oktober 1904, Z. 34.801	1. Aufl.	
		Q. Horatii Flacci carmina selecta, ed. Huemer, 5. Aufl., Preis K 1 72	1. Februar 1899, Z. 2018		
e d o n h e r i n s c h e	III.	Curtius-Hartel, Griechische Schulgrammatik, 26. Aufl., bearbeitet von Dr. Fl. Weigel, Preis K 3 10 Schenkl, Griechisches Elementarbuch, 20. Aufl., Preis K 2 85	6. Februar 1907, Z. 3449 16. Juli 1906, Z. 27 526	25 u. 24. 19. Aufl.	
	IV.	Grammatik wie in III. Elementarbuch wie in III.			
	V.	Grammatik wie in III. Elementarbuch wie in III. Chrestomathie aus Xenophon, ed. Schenkl, 13. Aufl., Preis K 3 20 Homers Ilias in verkürzter Ausgabe von A. Christ, 3. Aufl., Preis K 3 —	8. August 1904, Z. 28.003 12. Jänner 1904, Z. 41.910	12 — 8. 2 u. 1.	
	VI.	Curtius-Hartel, Griechische Schulgrammatik, 22. Aufl., Preis K 2 90 Schenkl, Griechisches Elementarbuch, 18. Aufl., Preis K 2 60 Chrestomathie aus Xenophon wie in V. Homers Ilias wie in V. Herodot, Auswahl von Scheindler, 2. Aufl., Preis K 2 06	31. Mai 1894, Z. 10.212 4. November 1901, Z. 29.780	19. Aufl. 17.—15.	
		VII.	Grammatik wie in VI. Demosthenes, Ausgewählte Reden, ed. Wotke, 6. Aufl., Preis K 1 60 Homers Odyssee, Auswahl v. A. Th. Christ, 4. Aufl., Preis K 2 40	7. Juni 1906, Z. 22 065 19. Juni 1903, Z. 19.438	1. Aufl. 3. u. 2.
	VIII.	Grammatik wie in VI. Homers Ilias wie in V. Homers Odyssee wie in VII. Platon, Apologie u. Kriton, ed. Christ, 3. Aufl., Preis K 1 — — Protagoras, ed. Kral, Preis K — 80 Sophokles, König Oidipus, von Schubert, 2. Aufl., Preis K 1 —		2. u. 1.	
	D e u t s c h e S p r a c h e	I.	Willomitzer, Deutsche Grammatik, 12. Aufl., Preis K 2 40 Štritof A., Deutsches Lesebuch für die I. u. II. Kl. an slow. utraquist. Mittelschulen, 2. Aufl., Preis K 2 70	13. März 1907, Z. 9046 8. April 1905, Z. 9460	11.—9. 1. Aufl.
		II.	Grammatik wie in I. Lesebuch wie in I.		
III.		Grammatik wie in I. Prosch-Wiedenhofer, Deutsches Lesebuch, III. Teil, 2. Aufl., Preis K 2 40	9. Juni 1903, Z. 16.141	1. Aufl.	
IV.		Grammatik wie in I. Prosch-Wiedenhofer, Deutsches Lesebuch, IV. Teil, 2. Aufl., Preis K 2 90	25. April 1904, Z. 13.205	1. Aufl.	

Lehrgegenstand	Klasse	Volle Bezeichnung des Buches (neueste Auflage)	Zugelassen mit Erlaß: K.-U.-M.	Gleichz. zuläss. Aufl.
Deutsch	V.	Grammatik wie in I. Lampel L., Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der österr. Gymnasien, I. Teil, 4. Aufl., Preis K 2·95	15. September 1903, Z. 30.010	
	VI.	Grammatik wie in I. Lampel L., Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der österr. Gymnasien, II. Teil, Preis K 2·70 Lessing, Minna v. Barnhelm (Graeser), Preis K —·50	25. Juni 1898, Z. 17.754	
	VII.	Grammatik wie in I. Lampel L., Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der österr. Gymnasien, III. Teil, 2. Aufl., Preis K 2·42 Goethe, Iphigenie auf Tauris (Graeser), Preis K —·50	6. Oktober 1900, Z. 27.597	
	VIII.	Grammatik wie in I. Lampel L., Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der österr. Gymnasien, IV. Teil, 2. Aufl., Preis K 2·84 Goethe, Hermann und Dorothea (Graeser), Preis K —·50 — Faust, I. Teil (Graeser), Preis K —·50 Grillparzer, Sappho (Graeser), Preis K —·50	22. April 1904, Z. 8440	
Slowenische Sprache	I.	Sket-Janežič, Slovenska slovnica, 9. Aufl., Preis K 3·— Sket, Čitanka, I. del, 3. Aufl., mit Ausschluß der früheren, Preis K 2·—	27. Juni 1906, Z. 24.104 23. Juni 1905, Z. 21.775	8. Aufl.
	II.	Slovnica wie in I. Sket, Čitanka, II. del, 2. Aufl., mit Ausschluß der früheren, Preis K 2·—	22. April 1902, Z. 10.946	
	III.	Slovnica wie in I. Sket, Čitanka, III. del, 2. Aufl., mit Ausschluß der früheren, Preis K 2·—	31. Oktober 1906, Z. 40.481	
	IV.	Slovnica wie in I. Sket, Čitanka, IV. del, Preis K 1·60	31. Jänner 1894, Z. 699	
	V.	Slovnica wie in I. Sket, Slovensko berilo za V. in VI. razr., 3. Aufl., mit Ausschluß der früheren, Preis K 3·60	25. August 1904, Z. 21.946	
	VI.	Slovnica wie in I. Berilo wie in V. Kosovo, Srpske narodne pjesme o boju na Kosovu, Preis K —·40		
	VII.	Slovnica wie in I. Sket, Slovenska slovatvena čitanka za VII. in VIII. razred, 2. Aufl., mit Ausschluß der früheren, Preis K 3·— Sket, Staroslovenska čitanka, Preis K 3·— Mažuranič: Smrt Smail age Čengijica, Preis K —·40	20. März 1905, Z. 8362 27. August 1894, Z. 20.039	
	VIII.	Slovnica wie in I. Čitanka wie in VII. Staroslovenska čitanka wie in VII.		
Geographie und Geschichte	I.	Vrhovec Iv., Zemljepis za I. gimn. razred, Preis K 1·20 Kozenn B., Geograph. Atlas für Mittelschulen, 40. Aufl., mit Ausschluß der früheren, Preis K 8·—	13. November 1897, Z. 24.699 22. Oktober 1905, Z. 38.397	
	II.	Bežek V., Zemljepis za spodnje in srednje razrede srednjih šol, 2. natis, Preis K 2·40 Kozenn B., Geograph. Atlas für Mittelschulen, 39. Aufl., Preis K 8·—	16. September 1899, Z. 24.881 9. Jänner 1901, Z. 36.761 ex 1900	38. u. 37.

Lehrgegenstand	Klasse	Volle Bezeichnung des Buches (neueste Auflage)	Zugelassen mit Erlaß: K.-U.-M.	Gleichzuläss. Aufl.
G e o g r a f i e	II.	Mayer-Kaspret, Zgodovina starega veka za II. gimn. razred, Preis K 2·30 Schubert F.W. und Schmidt W., Historisch-geographischer Schulatlas der Alten Welt, des Mittelalters und der Neuzeit, Ausgabe für Gymnasien, Preis K 3·20	31. Oktober 1894, Z. 24.065 6. März 1899, Z. 5062	
	III.	Zemljepis wie in II. Mayer-Kaspret, Zgodovina srednjega veka, Preis K 2·— Atlanten wie in II.	24. März 1898, Z. 6081	
	IV.	Mayer-Kaspret, Zgodovina novega veka, Preis K 2·— Orožen, Zemljepis avstrijsko-ogerske države (Domovinoznanstvo) za IV. razred srednjih šol, Preis K 2·20 Atlanten wie in II.	7. Februar 1901, Z. 801 12. März 1907, Z. 7841	
	V.	Zeehe A., Lehrbuch der Geschichte, I. Teil, 5. Aufl., Preis K 2·80 Richter, Dr. Eduard, Lehrbuch der Geographie für die I.—III. Klasse der Mittelschulen, 7. Aufl., Preis K 2·85 Atlanten wie in II.	22. Oktober 1906, Z. 37.681 24. April 1906, Z. 15.728	6. u. 5.
	VI.	Zeehe A., Lehrbuch der Geschichte, I. Teil, 5. Aufl., Preis K 2·80, II. Teil, 8. Aufl., Preis K 2·80 Geographie wie in V. Atlanten wie in II.	22. Oktober 1906, Z. 37.681 ditto.	
	VII.	Gindely-Mayer, Geschichte für die oberen Klassen der Gymnasien, III. Teil, 11. Aufl., Preis K 3·40 Geographie wie in V. Atlanten wie in II.	31. Dezember 1903, Z. 42.824	10. Aufl.
	VIII.	Zeehe-Schmidt, Österreichische Vaterlandskunde für die VIII. Gymnasialklasse, Preis K 3·20	7. Mai 1901, Z. 9718	
	M a t h e m e t i k	I.	Matek, Arithmetika za nižje gimnazije, I. del, Preis K 2·— — Geometrija za nižje gimnazije, I. del, Preis K 2·—	16. Jänner 1897, Z. 1062 25. Februar 1896, Z. 3898
II.		wie in I.		
III.		Matek, Arithmetika za nižje gimnazije, II. del, Preis K 2·20 — Geometrija za nižje gimnazije, II. del, Preis K 2·20	5. November 1898, Z. 27.481 18. Oktober 1896, Z. 25.273	
IV.		wie in III.		
V.		Močnik-Neumann, Arithmetik und Algebra für die oberen Klassen der Mittelschulen, Ausgabe für Gymnasien, 28. Aufl., Preis K 3·70 Močnik-Spielmann, Lehrbuch der Geometrie für die oberen Klassen der Gymnasien, 24. Aufl., Preis K 3·80	22. Jänner 1904, Z. 1812 28. Mai 1904, Z. 18.894	26. u. 27. 23. Aufl.
VI.		Arithmetik wie in V. Geometrie wie in V. Schlömilch, Dr. O., Fünfstellige Logarithmen u. trigonometrische Tafeln, 13. Aufl., Preis K 1·56		
VII.		wie in VI.		
VIII.		wie in VI.		

Lehrgegenstand	Klasse	Volle Bezeichnung des Buches (neueste Auflage)	Zugelassen mit Erlaß: K.-U.-M.	Gleichz. zuläss. Aufl.
Physik	III.	Senekovič, Fizika, 2. Aufl., mit Ausschluß der ersten, Preis K 4.—	29. September 1902, Z. 28.351	
	IV.	wie in III.		
	VII.	Wallentin, Lehrbuch der Physik, 13. Aufl., Preis K 3.—	10. September 1902, Z. 29.211	12. Aufl.
	VIII.	wie in VII.		
Naturgeschichte	I.	Pokorny-Erjavec, Živalstvo, 3. Aufl., Preis K 2·32 Paulin A., Prirodopis rastlinstva za nižje razrede srednjih šol, Preis K 3·20	laut M.-V.-Bl. 1881, p. 162 20. September 1898, Z. 20.459	
	II.	wie in I.		
	III.	Hinterlechner, Mineralogija, Preis K 1·90	28. Dezember 1903, Z. 42.942	
	V.	Hochstetter-Bisching, Leitfaden der Mineralogie und Geologie für die oberen Klassen der österreichischen Gymnasien, von Dr. Toulia, 19. Aufl., Preis K 2·30 Wrtschko-Heimerl, Vorschule der Botanik für den Gebrauch an höheren Klassen der Mittelschulen, 7. Aufl., Preis K 3.—	14. Mai 1906, Z. 18.488 26. Juni 1901, Z. 18.474	18. 14. 12 6. Aufl.
	VI.	Graber-Mik, Leitfaden der Zoologie für die oberen Klassen, 4. Aufl., mit Ausschluß der früheren, Preis K 3·80	1. Juni 1904, Z. 20.594	
Philos. Propäd.	VII.	Willmann, Logik, 2. Aufl., Preis K 2·20	21. Februar 1906, Z. 5567	1. Aufl.
	VIII.	Willmann, Empirische Psychologie, Preis K 3·20	1. Juli 1904, Z. 22.792	
Als Hilfsbücher empfohlen		Rožek J. A., Latinsko-slovenski slovník za III. in IV. razred, Preis K 5·40 Stowasser, Latein.-deutsches Wörterbuch, 2. Aufl., Preis K 13.— Menge, Lateinisch-deutsches Schulwörterbuch, Preis K 9·60 Menge, Griechisch-deutsches Schulwörterbuch, Preis K 9·60 Schenkl, Griechisch-deutsches Schulwörterbuch, Preis K 10.— Golling, Schülerkommentar zu Livius, Preis K —·72 Müller, Schülerkommentar zu Sallust, Preis K 1·56 Krafft und Ranke, Präparationen (für die Privatlektüre) Schweighofer, Dr. Ant., Tabellen zur Bestimmung einheimischer Samenpflanzen, Preis K 1·60 Wallentin, Dr. Fr., Maturitätsaufgaben aus der Mathematik, Preis K 4.—		
Stenographie		Scheller Franz, Lehr- und Lesebuch der Gabelsbergerischen Stenographie für Schulen und zum Selbstanterichte, 12.—9. Aufl., Preis K 3·60		

VI. Gesundheitspflege.

Der Pflege der Jugendspiele wurde auch im heurigen Jahre volle Aufmerksamkeit gewidmet.

Als Spielplatz diente der Schuljugend die große Hutweide „Gehsteig“, welche der löbliche Gemeinderat der Stadt Krainburg auch im heurigen Jahre als Spielplatz unentgeltlich überließ, für welchen Akt der Schulfreundlichkeit ihm die Direktion den wärmsten Dank ausspricht.

Die Spiele leitete der k. k. supplierende Gymnasiallehrer Franz Verbic mit großem Eifer und anerkanntem Erfolg. Die Spiele weist nachstehende Tabelle aus:

Tabellarische Übersicht

der im Schuljahre 1906/1907 durchgeführten Jugendspiele.

Datum	Spielzeit	Anwesende	S p i e l e
1906 :			
26. Sept.	2-5	150	Treibball; Räuber und Gendarmen; Croquet
3. Okt.	2-5	110	Kehrball; Räuber und Gendarmen; Croquet
9. Okt.	2-5	100	Kehrball; Der Fischer; Croquet
11. Okt.	2-5	90	Räuber und Gendarmen; Treibball
20. Okt.	2-5	110	Treibball; Kehrball; Croquet
29. Nov.	1/2-1/2 6	70	Ausflug nach Tenetiše
1907 :			
7. Mai	2-5	90	Treibball; Kehrball; Croquet
23. Mai	2-5	60	Der geschlagene Feind; Russen und Japaner; Croquet
25. Mai	2-5	50	Ballwerfen; Croquet
1. Juni	2-5	40	Wurfball
4. Juni	2-5	50	Treibball; Croquet
6. Juni	2-5	50	Kehrball; Croquet
8. Juni	2-5	60	Treibball; Croquet
13. Juni	2-5	70	Der Fischer; Wettlauf; Croquet
15. Juni	2-5	70	Kehrball; Treibball; Croquet
18. Juni	1-5	90	Ausflug auf den St. Margaretenberg
22. Juni	2-5	50	Ausflug längs der Save; Croquet
27. Juni	2-5	50	Kehrball; Der Fischer; Croquet

Die weiteren Spieltage können wegen der Drucklegung des Jahresberichtes nicht angegeben werden.

VII. Chronik.

Die Aufnahme- und Wiederholungsprüfungen wurden am 15. und 17. September abgehalten und sodann am 18. September das Schuljahr mit dem heiligen Geistamte eröffnet.

Mit dem Erlasse des k. k. Landesschulrates vom 21. August 1906, Z. 4407, wurde Professor Dr. Fr. Pernè bis auf weiteres mit der Vertretung des krankheitshalber beurlaubten Direktors Josef Hubad betraut.

Die Maturitätswiederholungsprüfungen wurden unter dem Vorsitze des k. k. Landesschulinspektors Herrn Franz Hubad am 20. September 1906 abgehalten.

Am 4. Oktober feierte das Gymnasium das Allerhöchste Namensfest Seiner Majestät unseres allergnädigsten Kaisers Franz Joseph I. durch einen Schulgottesdienst mit der Absingung der Volkshymne am Schlusse und in gleicher Weise am 19. November das Allerhöchste Namensfest weiland Ihrer Majestät der Kaiserin Elisabeth.

Am 1. November traf aus Lussingrande die Trauernachricht ein von dem daselbst erfolgten Hinscheiden des Direktors der hiesigen Anstalt

Josef Hubad.

Der provisorische Leiter richtete an die Frau Witwe des Verstorbenen ein Beileidstelegramm. Gleichzeitig wurde folgende Todesanzeige ausgegeben: „Potrtim srcem javlja učiteljski zbor c. kr. cesarja Franca Jožefa državne gimnazije v Kranju tužno vest, da je po daljšem bolehanju nenadoma zaspal v Gospodu velezaslužni vodja tukajšnjega zavoda, gospod Josip Hubad, c. kr. gimnazijski ravnatelj, v sredo, dne 31. oktobra t. l., na Velikem Lošinju. Nepozabnega odkritosrčnega predstojnika, iskrenega prijatelja šolske mladine, vrlega moža spomin naj nikdar ne izgine med nami! – Von tiefem Schmerze ergriffen gibt der Lehrkörper des k. k. Kaiser-Franz-Joseph-Gymnasiums in Krainburg die tiefbetäubende Nachricht von dem Ableben seines hochverdienten Vorgesetzten, des Herrn Josef Hubad, k. k. Gymnasialdirektors, der auf Lussingrande am 31. Oktober d. J. nach längerem Leiden an Herzschlag verschieden ist. Der Lehrkörper verliert im Dahingeschiedenen einen liebevollen Vorgesetzten, die studierende Jugend einen gerechten, gütigen Lehrer und väterlichen Freund.“

In der am 5. November abgehaltenen außerordentlichen Konferenz widmete der provisorische Leiter dem Dahingeschiedenen einen längeren Nachruf. Die Leiche des Verstorbenen wurde aus Lussingrande nach Krainburg überführt. Im Namen des Lehrkörpers ließ der provisorische Leiter zum Zeichen der Liebe und Verehrung einen Kranz auf den Sarg des Verewigten legen. Das Leichenbegängnis fand am 7. November um 2 Uhr vom Gymnasialgebäude aus auf den Krainburger Friedhof statt. Den Leichenkondukt führte Herr Pfarrdechant Anton Koblar. Daran beteiligten sich: die Volksschuljugend, die Gymnasialschüler, die freiwillige Feuerwehr, die Verwandten des Verstorbenen, weiters die Herren: Hofrat Josef Šuman,

Landesschulinspektor Franz Hubad, der Bürgermeister der Stadt Krainburg, kaiserlicher Rat und Ritter des Franz-Joseph-Ordens Karl Šavnik, Oberst Michael Lukanc v. Savenburg, Schulrat Rudolf Junowicz, Kanonikus Dr. Andreas Karlin, die k. k. Beamten der Bezirkshauptmannschaft, des Bezirksgerichtes und des Hauptsteueramtes, der gesamte Lehrkörper des Krainburger Gymnasiums, Vertreter des I. und II. Staatsgymnasiums, der Oberrealschule, der Lehrer- und Lehrerinnenbildungsanstalt in Laibach und des fürstbischöflichen Privatgymnasiums in St. Veit bei Laibach, viele Bürger der Stadt Krainburg und zahlreiche Freunde und Bekannte des Verstorbenen von verschiedenen Orten. Der imposante Leichenzug lieferte ein beredtes Zeugnis für die große Beliebtheit, deren sich der Verstorbene erfreute.

Dem Lehrkörper kamen zahlreiche Beileidskundgebungen zu: vom hochwürdigsten Fürstbischefe Dr. A. B. Jeglič aus Laibach, von Seiner Exzellenz dem Sektionschef Viktor Baron Hein, dem gewesenen Landespräsidenten von Krain, welcher dem Heimgegangenen in tief empfundenen Worten ein überaus ehrendes Zeugnis ausstellte, vom Laibacher Domkapitel, vom Herrn Baron Egon Zois, vom Herrn Hofrat Jos. Šuman, von mehreren anderen seiner Freunde und von vielen Lehrkörpern von nah und fern. — Am 12. November wurde in der Gymnasialkapelle unter Teilnahme des gesamten Lehrkörpers und der Schuljugend ein Trauergottesdienst veranstaltet, wobei der Religionsprofessor Dr. Fr. Pernè in einer Gedächtnisrede die Schwere des Verlustes für das Gymnasium sowie die vortrefflichen Eigenschaften des Verblichenen beleuchtete. (Siehe Nekrolog auf S. 3.)

Mit der provisorischen Leitung der Anstalt bis zum Schlusse des Schuljahres wurde mit dem L.-Sch.-R.-Erl. vom 31. Jänner 1907, Z. 471 (M. f. K. u. U. vom 19. Jänner 1907, Z. 1451) Professor Dr. Franz Pernè betraut.

Das erste Semester wurde am 9. Februar geschlossen, das zweite am 13. Februar begonnen.

Am 18. Dezember, 6. Februar und 12. März inspizierte der k. k. Landeschulinspektor Herr Franz Hubad die Anstalt.

Am 5. April beehrte der hochwürdigste Herr Fürstbischof von Laibach Dr. Anton B. Jeglič die Anstalt mit seinem Besuche. Nachdem er in der IV. und VIII. Klasse dem Religionsunterrichte beigewohnt hatte, hielt er in der Gymnasialkapelle vor der versammelten Schuljugend eine väterlich wohlwollende Ansprache, in welcher er den Gedanken von der Harmonie zwischen Glauben und Wissenschaft entwickelte, und erteilte schließlich den oberhirtlichen Segen.

Am 10. Mai unternahmen die einzelnen Klassen unter Führung der Klassenlehrer den üblichen Maiausflug nach Veldes, Stein, Selce, Skofja Loka, in die Wochein und nach Kärnten.

Vom 22. bis zum 27. Mai fand die schriftliche Maturitätsprüfung im Sommertermine statt.

Vom 24. bis 26. Juni wurde unter dem Vorsitze des k. k. Landeschulinspektors Herrn Franz Hubad die mündliche Maturitätsprüfung abgehalten.

Dem vorgeschriebenen Gottesdienste an Sonn- und Feiertagen und in der warmen Jahreszeit auch an Mittwochen und Freitagen wohnten die Gymnasialschüler unter entsprechender Aufsicht in der Gymnasialkapelle bei.

Zur Beichte und heiligen Kommunion wurden sie dreimal geführt und wohnten im Sinne des Ministerialerlasses vom 12. Juni 1899 ad Z. 861 ex 1891 vom 19. bis 21. März den geistlichen Exerzitien bei.

Der Gesundheitszustand der Schüler war im abgelaufenen Schuljahre im allgemeinen ein sehr günstiger.

VIII. Verfügungen der vorgesetzten Behörden, soweit sie allgemeines Interesse beanspruchen.

1.) Erlaß des k. k. Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 3. Juli 1906, Z. 25.588 (intim. mit Erlaß des k. k. L.-Sch.-R. vom 14. Juli 1906, Z. 3549), betreffend den Chemieunterricht in der VII. Klasse.

2.) Erlaß des k. k. Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 20. Juni 1906, Z. 24.756 (intim. mit Erlaß des k. k. L.-Sch.-R. vom 14. Juli 1906, Z. 3548), bestimmt, daß in der VII. und VIII. Klasse der Gymnasien die schriftlichen Übersetzungsaufgaben aus der Unterrichtssprache in das Griechische als Schularbeiten in Hinkunft zu entfallen haben.

3.) Erlaß des k. k. L.-Sch.-R. vom 6. August 1906, Z. 4176, zeigt an, daß das k. k. Ministerium für Kultus und Unterricht mit dem Erlasse vom 27. Juli 1906, Z. 30.050, den Professor an der Staats-Oberrealschule in Salzburg Schulrat Hermann Lukas mit den Funktionen eines Fachinspektors für den Zeichenunterricht für die Schuljahre 1906/1907 und 1907/1908 betraut habe.

4.) Erlaß des k. k. L.-Sch.-R. vom 8. August 1906, Z. 3264, betreffend die Einführung eines geregelten schulärztlichen Dienstes.

5.) Erlaß des k. k. Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 26. Oktober 1906, Z. 40.404 (intim. mit Erlaß des k. k. L.-Sch.-R. vom 2. November 1906, Z. 5990), gestattet, daß der Physikunterricht in der VII. Klasse der Staatsgymnasien in Krain vom laufenden Schuljahre angefangen in vier Unterrichtsstunden wöchentlich erteilt werde.

6.) Erlaß des k. k. Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 15. November 1906, Z. 9150 (intim. mit Erlaß des k. k. L.-Sch.-R. vom 19. Dezember 1906, Z. 6658), ordnet an, daß bei der Anschaffung von mechanisch-optischen Erzeugnissen sowie sonstigen Lehrmitteln vorzugsweise die inländischen Firmen zu berücksichtigen sind.

7.) Erlaß des k. k. Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 28. Dezember 1906, Z. 43.484 (intim. mit Erlaß des k. k. L.-Sch.-R. vom 15. Jänner 1907, Z. 258), betreffend die bei außerordentlichen Prüfungen an Mittelschulen zu entrichtende Taxe.

8.) Erlaß des k. k. Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 28. März 1907, Z. 1166 (intim. mit Erlaß des k. k. L.-Sch.-R. vom 11. April 1907, Z. 1761), betreffend die Rückzahlung des Schulgeldes an Schüler, welche vor Ablauf des Semesters krankheitshalber aus der Schule ausgetreten sind.

9.) Erlaß des k. k. Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 21. April 1907, Z. 16.359 (intim. mit Erlaß des k. k. L.-Sch.-R. vom 2. Mai 1907, Z. 2181), ordnet an, daß das Schuljahr ausnahmsweise am 6. Juli 1907 zu schließen ist.

IX. Kundmachung für das Schuljahr 1907/1908.

Das Schuljahr 1907/1908 wird am 18. September mit einem feierlichen Gottesdienste und dem „veni sancte“ eröffnet.

Die Aufnahmsprüfungen in die I. Klasse werden am 6. Juli, ferner am 16. September abgehalten werden.

Schüler, welche die Aufnahme in die I. Klasse anstreben, haben sich in Begleitung ihrer Eltern oder deren verantwortlicher Stellvertreter entweder am 6. Juli oder am 15. September bei der Gymnasialdirektion zu melden und hiebei den Taufschein und das Frequentationszeugnis der zuletzt besuchten Volksschule, welches unter ausdrücklicher Bezeichnung seines Zweckes die Noten aus der Religionslehre, der Unterrichtssprache und dem Rechnen zu enthalten hat, beizubringen.

Die wirkliche Aufnahme erfolgt auf Grund einer gut bestandenen Aufnahmsprüfung, bei welcher folgende Anforderungen gestellt werden:

In der Religion jenes Maß von Wissen, welches in den ersten vier Jahreskursen der Volksschule erworben werden kann; in der Unterrichtssprache Fertigkeit im Lesen und Schreiben, Kenntnis der Elemente aus der Formenlehre, Fertigkeit im Analysieren einfach bekleideter Sätze, Bekanntschaft mit den Regeln der Orthographie; im Rechnen Übung in den vier Grundrechnungsarten mit ganzen Zahlen.

Eine Wiederholung der Aufnahmsprüfung, sei es an derselben oder an einer anderen Anstalt, ist unzulässig.

Die Schüleraufnahme in die II. bis VIII. Klasse findet am 16. September statt.

Schüler, welche im letzten Semester dieser Anstalt angehört haben, müssen das letzte Semestralzeugnis, Schüler aber, welche von anderen Lehranstalten an diese überzutreten wünschen, ihren Taufschein, das letzte Semestralzeugnis, versehen mit der vorgeschriebenen Abgangsklausel, und etwaige Schulgeldbefreiungs- und Stipendiendekrete mitbringen.

Jeder neu eintretende Schüler zahlt nach wirklich erfolgtem Eintritte, d. i. am 15. September, eine Aufnahmestaxe von 4 K 20 h und einen Lehr- und Spielmittelbeitrag von 2 K 60 h; den Lehrmittelbeitrag zahlen auch die der Anstalt bereits angehörenden Schüler.

Schülern, welche die Aufnahmsprüfung in die I. Klasse nicht bestehen, werden die erledigten Taxen zurückerstattet.

Die Wiederholungs- und Nachtragsprüfungen müssen am 16. und 17. September abgelegt werden.

Das Schulgeld beträgt per Semester 30 K und muß von den öffentlichen und außerordentlichen Schülern, wofern sie von der Zahlung desselben nicht befreit sind, im Laufe der ersten sechs Wochen eines jeden Semesters gezahlt werden.

Eine Ausnahme besteht im ersten Semester für die Schüler der I. Klasse, die das Schulgeld spätestens im Laufe der ersten drei Monate nach Beginn des Schuljahres zu entrichten haben, und denen, wenn sie, beziehungsweise die zur Erhaltung Verpflichteten, wahrhaft dürftig sind, die Zahlung des Schulgeldes bis zum Schlusse des ersten Semesters gestundet werden kann.

Schülern, welche innerhalb der angegebenen Frist ihrer Schuldigkeit nicht nachgekommen sind, ist der Besuch der Schule nicht gestattet.

Öffentlichen Schülern kann die Befreiung vom Schulgelde gewährt werden:

- a) wenn sie im letzten Semester in den Sitten die Note „lobenswert“ oder „befriedigend“, im Fleiße „ausdauernd“ oder „befriedigend“ und im Fortgange die erste allgemeine Fortgangsklasse erhalten haben;
- b) wenn sie wahrhaftig dürftig, das ist in den Vermögensverhältnissen so beschränkt sind, daß ihnen die Bestreitung des Schulgeldes nicht ohne empfindliche Entbehrung möglich sein würde.

Solche Schüler, welche die Befreiung von der Entrichtung des Schulgeldes erlangen wollen, haben ihre diesbezüglichen, an den hochlöblichen k. k. Landesschulrat gerichteten, mit dem Zeugnisse über das letzte Semester und dem Vermögensausweise belegten Gesuche in den ersten acht Tagen eines jeden Semesters bei der Direktion zu überreichen.

Die Gesuche der Schüler der I. Klasse um die Stundung des Schulgeldes sind gleichfalls an den hochlöblichen k. k. Landesschulrat zu richten, mit dem Vermögensausweise zu belegen und binnen acht Tagen nach erfolgter Aufnahme bei der Direktion zu überreichen.

Der Vermögensnachweis ist von dem Gemeindevorsteher und dem Seelsorger auszustellen und darf bei der Überreichung nicht über ein Jahr alt sein; er hat die Vermögensverhältnisse so genau, als zu sicherer Beurteilung derselben erforderlich ist, anzugeben.

Zufolge Erlasses des hohen k. k. Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 30. Juli 1894, Z. 17.615, werden fortan jene Schüler, welche ihrer Geburt nach und nach ihren Familienverhältnissen als Angehörige des Krainburger Gymnasiums anzusehen sind, d. i. die Schüler aus dem Bereiche der k. k. Bezirkshauptmannschaften Krainburg und Radmannsdorf und aus jenem des k. k. Bezirksgerichtes Stein, in die Laibacher Gymnasien nicht oder nur in besonders berücksichtigungswürdigen Fällen mit Bewilligung des k. k. Landesschulrates aufgenommen werden.

Im Nachhange zu diesen Bestimmungen wurden mit dem Erlasse des k. k. Landesschulrates in Krain vom 20. Jänner 1903, Z. 300, folgende Verfügungen getroffen:

1.) Die an den Landesschulrat gerichteten wohlmotivierten Gesuche um ausnahmsweise Gestattung der Aufnahme in eines der beiden Staatsgymnasien in Laibach sind bis 1. August jedes Jahres, und zwar, wenn es sich um den Eintritt in die I. Klasse handelt, bei der zuständigen k. k. Bezirkshauptmannschaft, in allen übrigen Fällen aber bei der k. k. Direktion des zuletzt besuchten Gymnasiums einzubringen.

2.) Die betreffenden k. k. Bezirkshauptmannschaften und Gymnasialdirektionen haben die Aufnahmsgesuche – eventuell auf Grund weiterer Erhebungen – in Hinsicht auf die besondere Rücksichtswürdigkeit zu begutachten und bis 20. August dem k. k. Landesschulrate vorzulegen.

3.) Solche Gesuche werden keiner meritorischen Behandlung unterzogen, wenn sie verspätet oder nicht im vorgezeichneten Wege einlangen oder wenn sie nicht von den Eltern, beziehungsweise von deren gesetzlichen Vertretern, unterzeichnet sind.

Dies wird hiemit zur allgemeinen Kenntnis und Darnachachtung kundgemacht.

Die Gymnasialdirektion.

Naznanilo o začetku šolskega leta 1907/08.

Šolsko leto 1907/08 se začne dné 18. septembra s slovesno službo božjo na čast sv. Duhu.

Sprejemne skušnje se bodo vršile dné 6. julija in dné 16. septembra.

Učenci, kateri želé biti sprejeti v I. razred, se morajo v spremstvu svojih staršev ali njih odgovornih zastopnikov ali 6. julija ali 15. septembra oglasiti pri gimnazijskem ravnateljstvu ter s seboj prinesiti krstni list in šolsko naznanilo, v katerem mora biti izrecno povedano, čemu je bilo izdano, in v katerem morajo biti redi iz veroznanstva, učnega jezika in računstva.

Da se res sprejmejo, morajo z dobrim uspehom narediti sprejemni izpit, pri katerem se zahteva sledeče: V veroznanstvu toliko znanja, kolikor se ga more pridobiti v prvih štirih letnih tečajih ljudske šole; v učnem jeziku spretnost v čitanju in pisanju, znanje početnih nauk in oblikoslovja, spretnost v analizovanju prosto razširjenih stavkov, znanje pravopisnih pravil; v računstvu vaje v štirih osnovnih računskih vrstah s celimi števili.

Sprejemne skušnje ponavljati, bodisi na istem ali na kakem drugem zavodu, ni dovoljeno.

V II. – VIII. razred se bodo učenci sprejemali dné 16. septembra.

Učenci, ki so zadnje polletje obiskovali tukajšnji zavod, morajo s seboj prinesiti zadnje spričevalo; učenci pa, ki žele iz drugih zavodov prestopiti na tukajšnji, krstni list, spričevalo o zadnjem polletju, katero pa mora imeti pripomnjo o pravilno naznanjenem odhodu in, ako so bili oproščeni šolnine ali dobivali štipendije, tudi dotične dekrete.

Vsak na novo vstopivši učenec plača 15. septembra 4 K 20 h sprejemnine in 2 K 60 h prispevka za učila in igralna sredstva; zadnji znesek morajo plačati tudi učenci, ki so bili že doslej na tukajšnjem zavodu.

Učencem, ki sprejemnega izpita v I. razredu ne izvršé z dobrim uspehom, vrnejo se vplačane takse.

Ponavljalni in dodatni izpiti morajo biti izvršeni 16. in 17. septembra.

Šolnina znaša za vsako polletje 30 K, ter je morajo plačanja neoprosčeni javni in izredni učenci plačati v prvih šestih tednih.

Izjema je za učence prvega razreda v prvem polletju, koji morajo šolnino plačati najkasneje v prvih treh mesecih po začetku šolskega leta in koji morejo, če so sami, oziroma oni, ki so dolžni zanje skrbeti, v resnici revni, pogojno pridobiti si dovoljenje, da smejo šolnino plačati še-le koncem prvega tečaja.

Učencem, ki tej svoji dolžnosti v določenem obroku niso zadostili, ni dovoljeno daljše šolsko obiskovanje.

Javni učenci se morejo šolnine oprostiti:

- a) ako so v preteklem polletju dobili v nramnosti red „hvalno“ (lobenswert) ali „povoljno“ (befriedigend), v pridnosti „vztrajno“ (ausdauernd) ali „povoljno“ (befriedigend), v učnem napredku pa splošni prvi red in
- b) ako so v resnici tako revni, da bi jim plačevanje šolnine ne bilo možno brez posebnega pritrgovanja.

Učencem, ki hočejo prositi oproščenja šolnine, vložiti je dotično, na preslavni c. kr. deželni šolski svét naslovljeno prošnjo gimnazijskemu ravnateljstvu v prvih osmih dneh vsakega polletja. Prošnji je pridejati šolsko spričevalo zadnjega polletja in zakonito izdelani imovinski izkaz.

Imovinski izkaz, ki ga morata podpisati župan in domači župnik, ne sme biti starejši od jednega leta, ko se izroči prošnja. V njem morajo biti imovinski podatki točno zaznamenovani, kolikor je to treba, da se dajo natančno presoditi.

Vsled razpisa visokega c. kr. ministerstva za bogočastje in nauk z dné 30. julija 1894. l., št. 17.615, se odslej tisti učenci, katere je po njih rojstvu ali po njih rodbinskih razmerah šteti za pripadnike kranjske gimnazije, to je učenci iz ozemlja c. kr. okrajnih glavarstev Kranj in Radovljica in iz ozemlja c. kr. okrajnega sodišča Kamnik, ne sprejmó v ljubljanski dve gimnaziji, ali pa samo v posebnega ozira vrednih slučajih z dovolitvijo c. kr. deželnega šolskega sveta.

Dodatno k tem določilom je ukrenil c. kr. deželni šolski svet za Kranjsko po odloku z dné 20. januarja 1903, št. 300, naslednje odredbe:

1.) Na deželni šolski svet naslovljene z razlogi dobro podprte prošnje za izjemni sprejem v eno izmed obeh državnih gimnazij v Ljubljani je vložiti do 1. avgusta vsakega leta, in sicer, kadar gre za vstop v I. razred, pri pristojnem c. kr. okrajnem glavarstvu, v vseh drugih primerih pa pri c. kr. ravnateljstvu nazadnje obiskovane gimnazije.

2.) Dotična c. kr. okrajna glavarstva in gimnazijska ravnateljstva oddado o sprejemnih prošnjah — eventualno na podstavi daljnih poizvedeb — svoje mnenje, oziraje se na posebnega ozira vredne okolnosti, ter jih do 20. avgusta predlože c. kr. deželnemu šolskemu svétu.

3.) Take prošnje se ne vzamejo v meritorični pretres, ako dospejo prepozno ali pa ne po predpisanem poti, ali ako niso podpisane od roditeljev, oziroma od njih zakonitih namestnikov.

To se razgláša na občno znanje in ravnanje.

Gimnazijsko ravnateljstvo.

